SWEDISH MUSICAL LEVANDE MUSIKARV HERITAGE

ADOLF FREDRIK LINDBLAD

1801-1878

Stråkkvartett nr 2 i B-dur

String Quartet no 2 in B-flat major

Källkritisk utgåva av/Critical edition by Cristian Marina

Levande musikarv och Kungl. Musikaliska Akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska Akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska Akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten gems of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Notgrafisk redaktör/Score layout editor: Anders Högstedt
Textredaktör/Text editor: Edward Klingspor

Levande musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska Akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 1607/Edition no 1607
2021
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
979-0-66166-383-6

Levande musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska Akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Barbro Osher Pro Suecia Foundation, Riksantikvarieämbetet och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Stråkkvartett nr 2 B-dur

I.

Adolf Fredrik Lindblad
(1801–1878)

Allegro ma non troppo

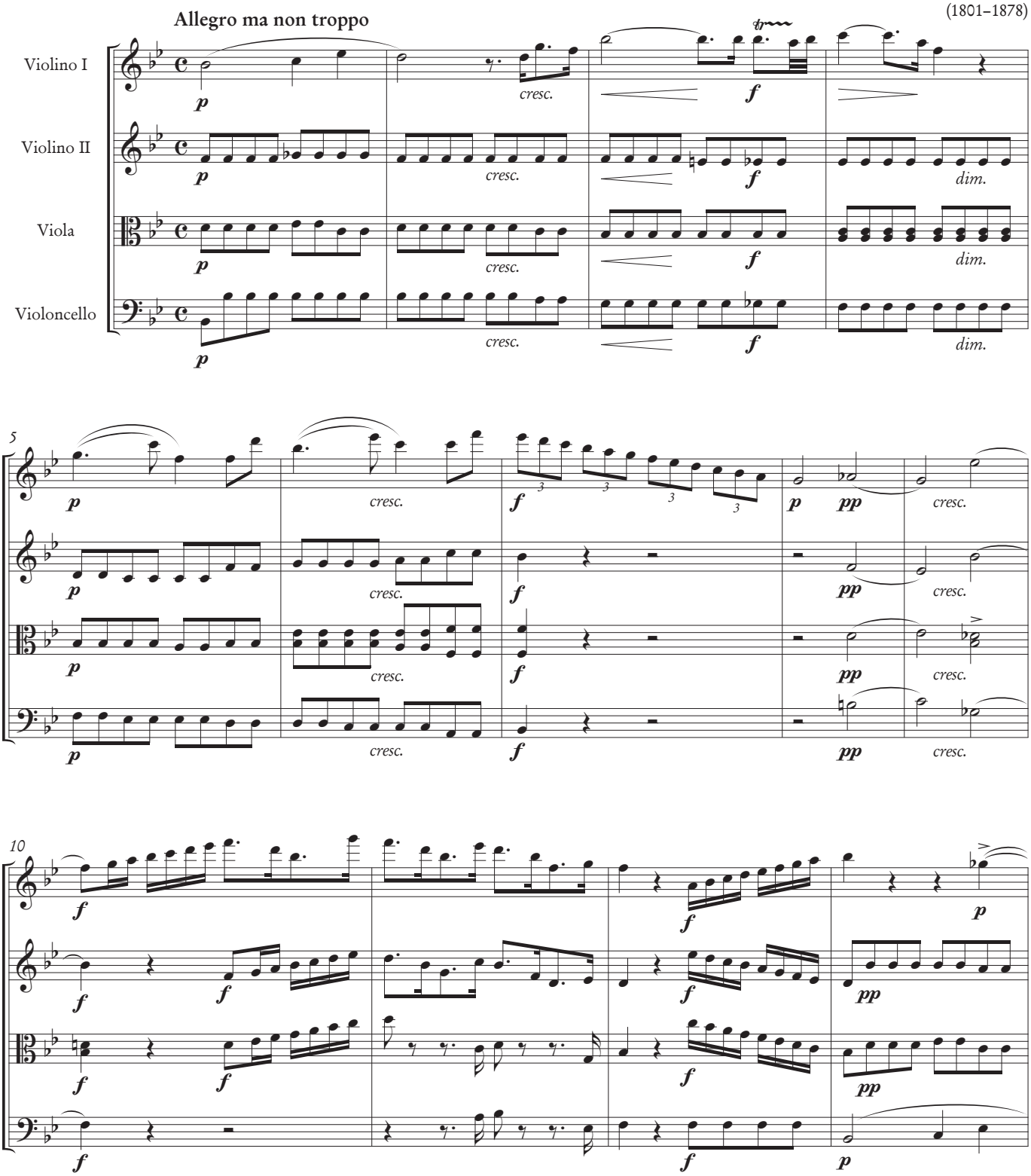

Kritisk utgåva av/Critical edition by Cristian Marina
Swedish Musical Heritage, Kungl. Musikaliska akademien, Stockholm 2021. Public domain. www.levandemusikarv.se

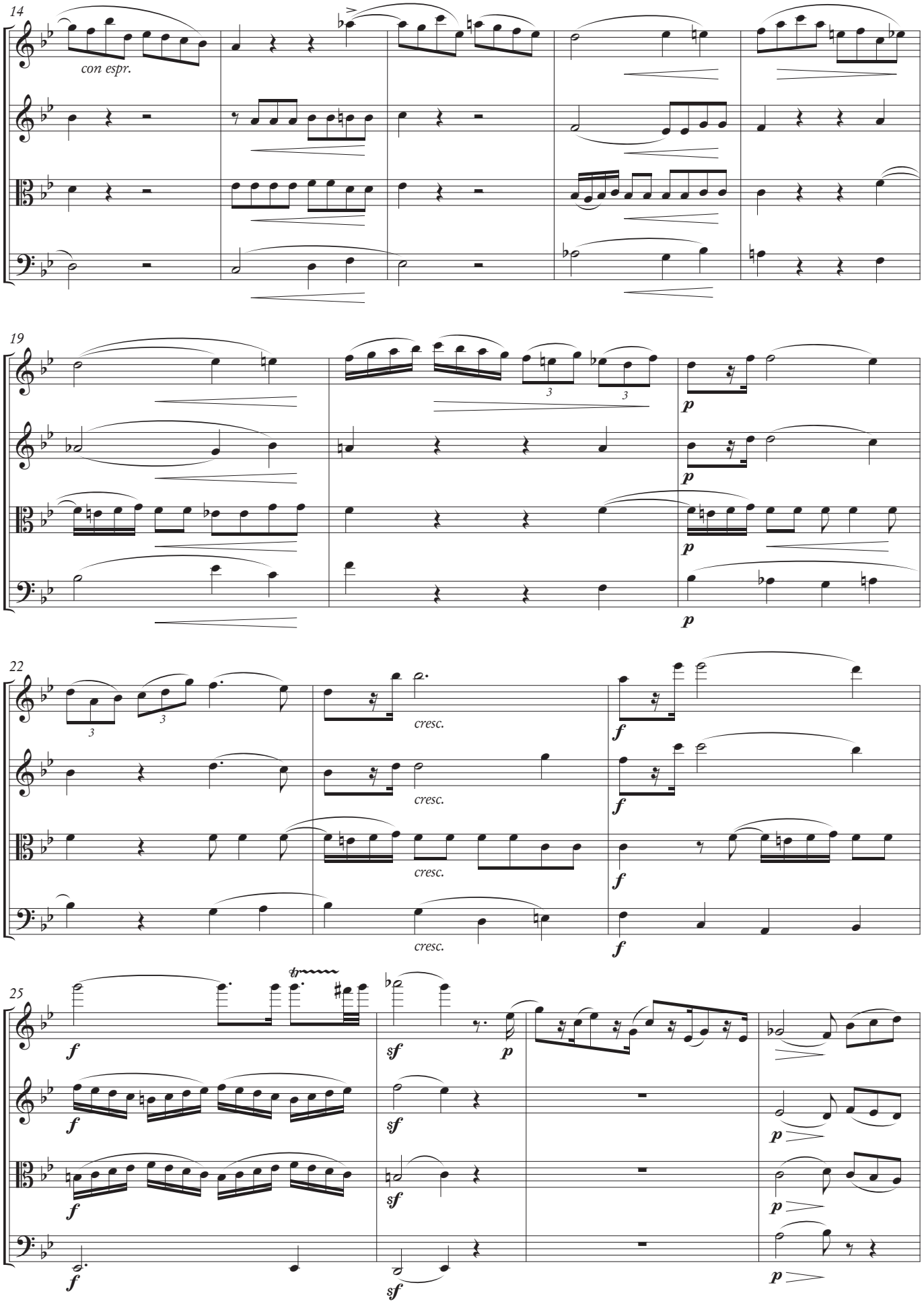
14
con espr.
19
p
22
cresc.
f
25
tr
sf
p

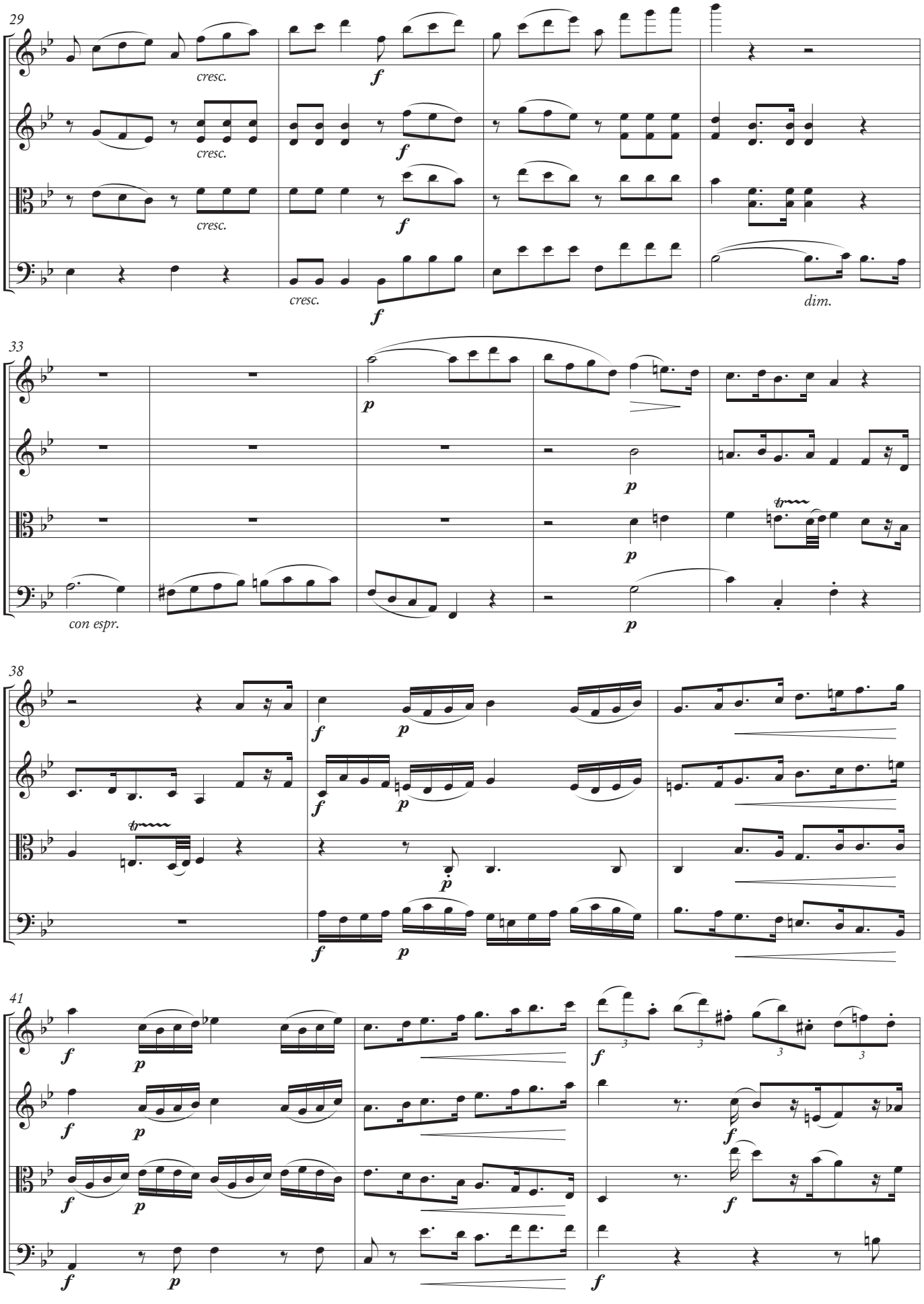
29
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.
f
dim.
33
con espr.
p
38
tr
41
3

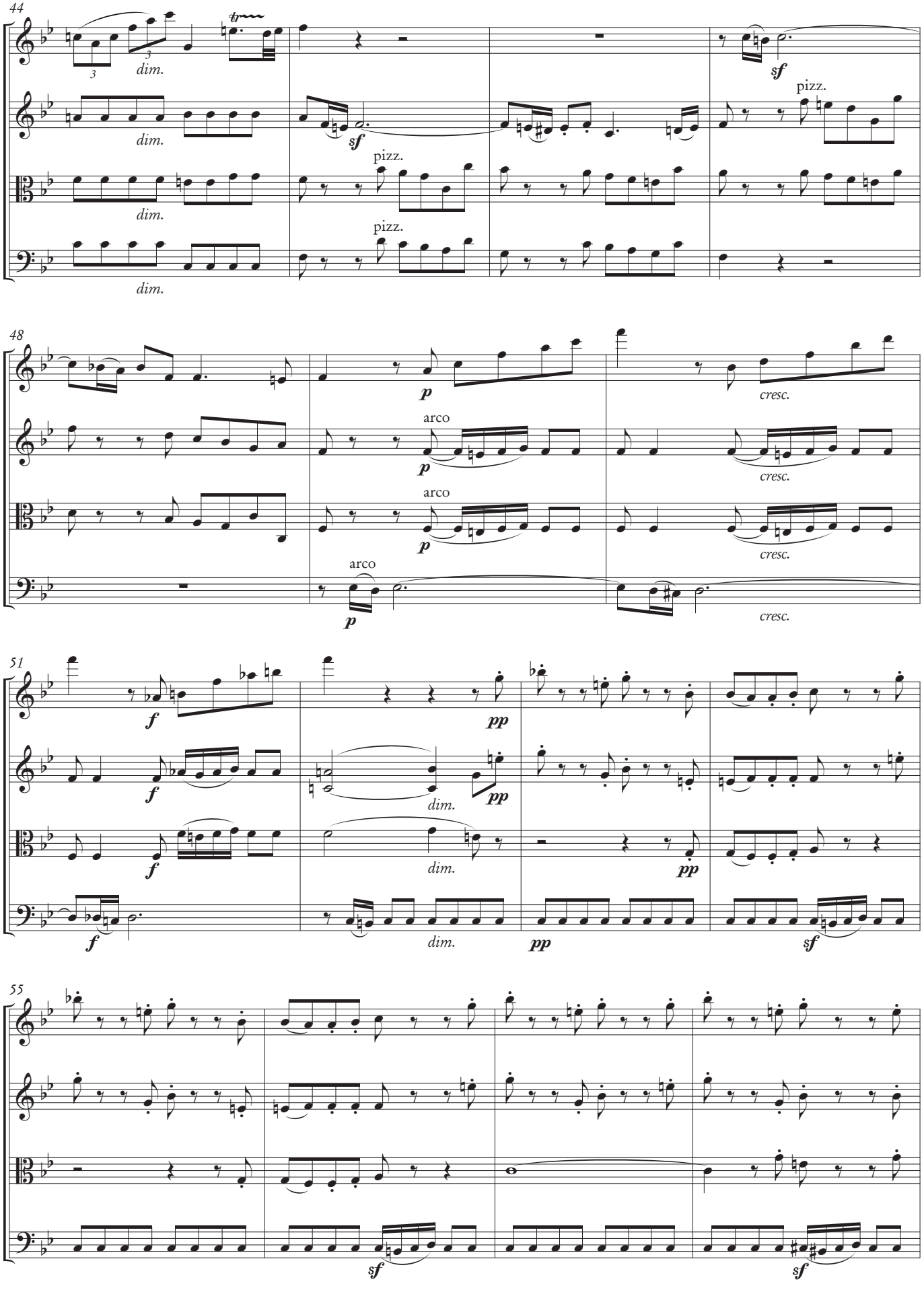
44
dim.
dim.
dim.
dim.
sf
pizz.
pizz.
pizz.
48
p
arco
arco
arco
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.
51
f
f
f
f
pp
pp
pp
pp
dim.
dim.
dim.
sf
55
sf
sf

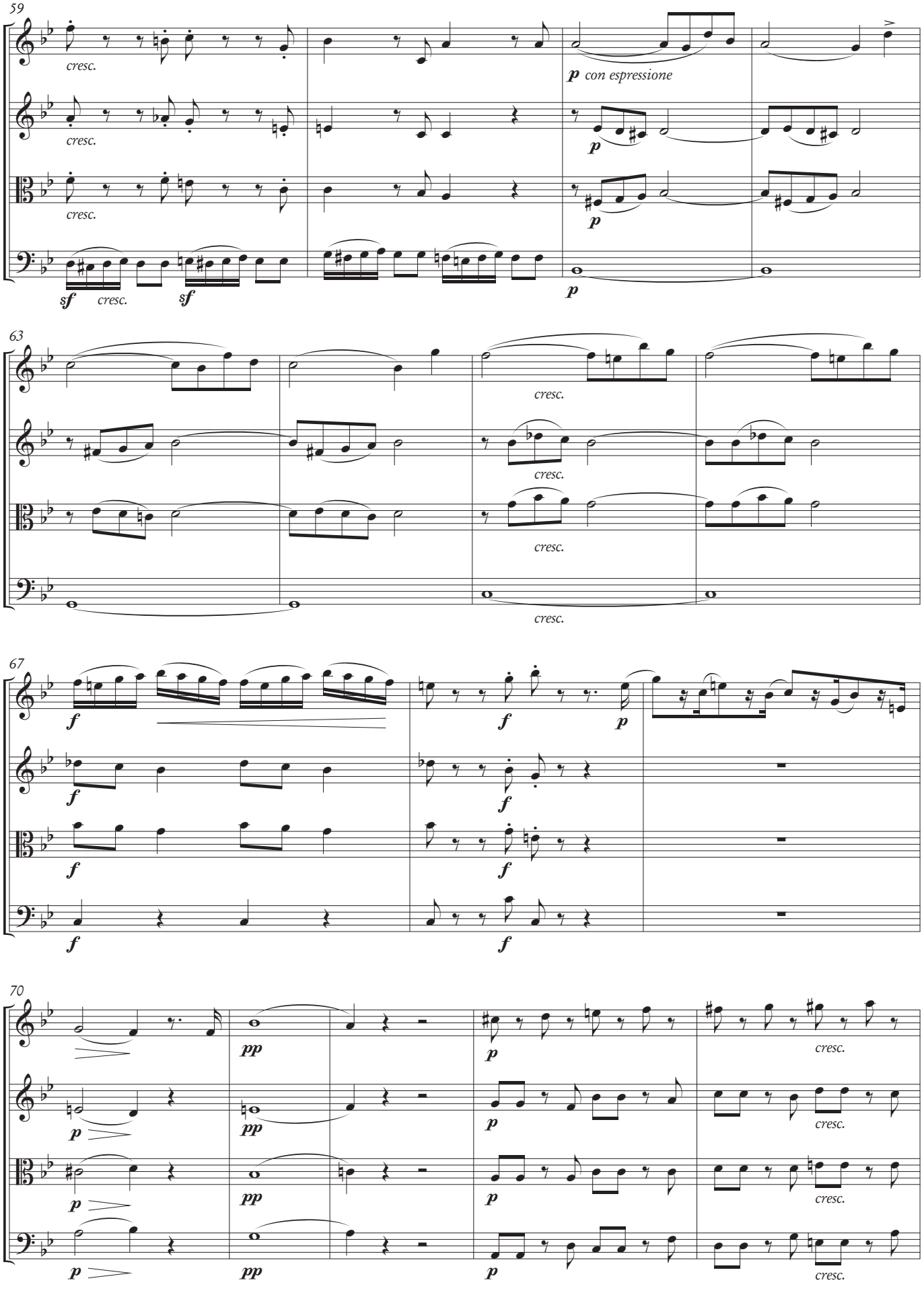
59
cresc.
cresc.
cresc.
sf cresc. sf
p con espressione
p
p
p
63
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.
67
f
f
p
f
f
f
f
f
70
pp
p
p
pp
p
pp
p
pp
p
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.

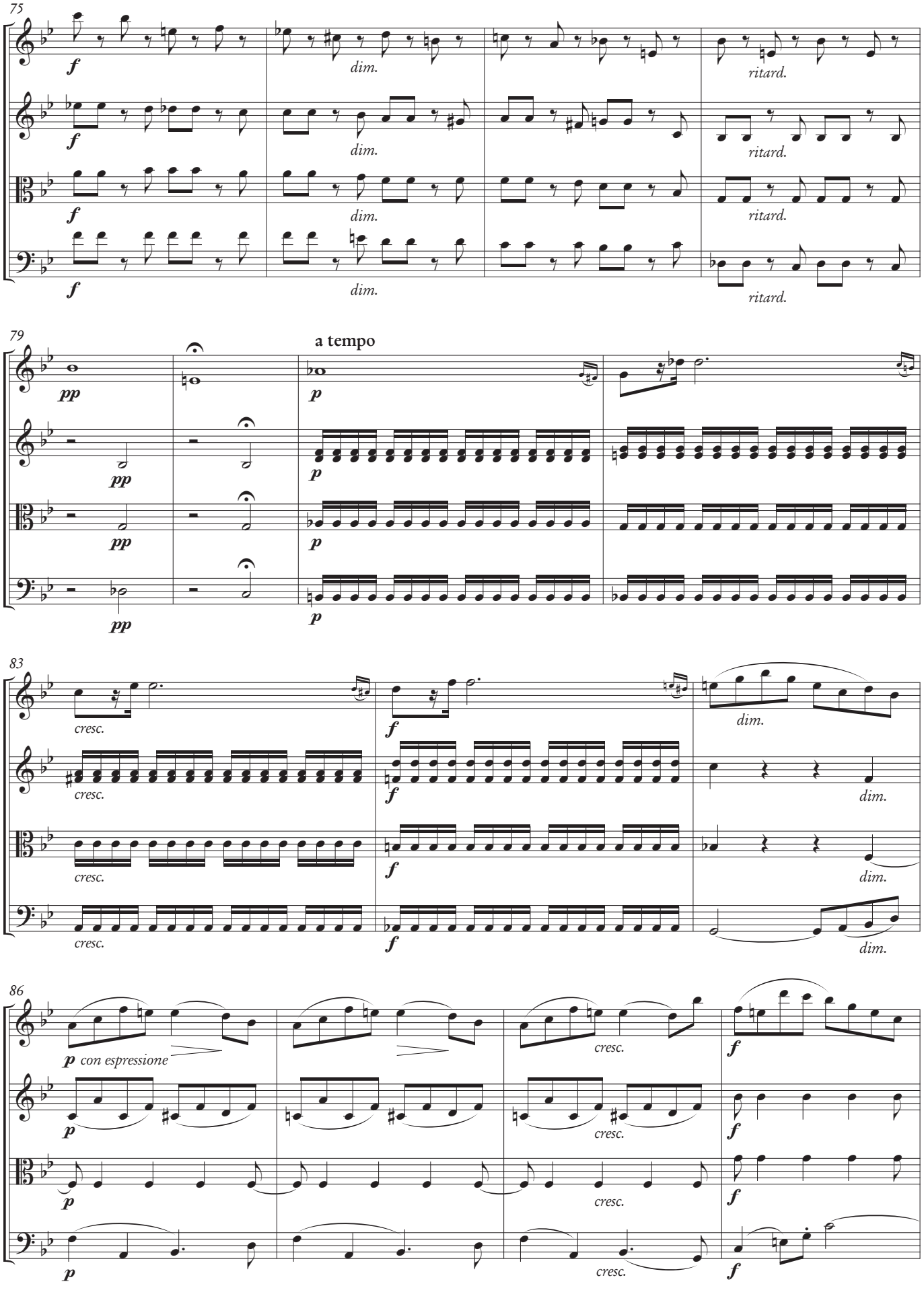
75
f
dim.
ritard.
79
a tempo
pp
p
83
cresc.
f
dim.
86
p con espressione
cresc.

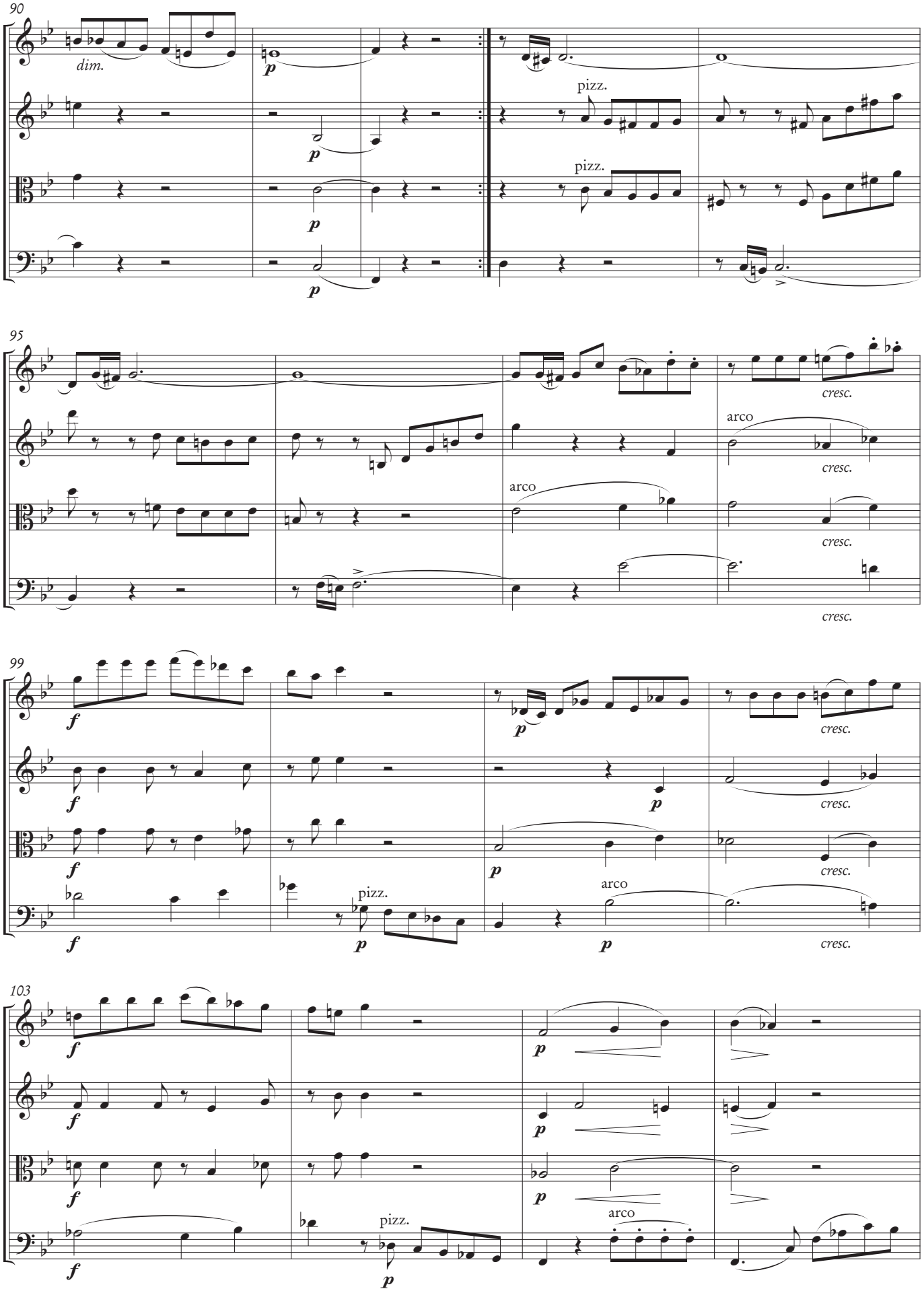
90
dim.
p
pizz.
95
cresc.
arco
99
f
pizz.
103

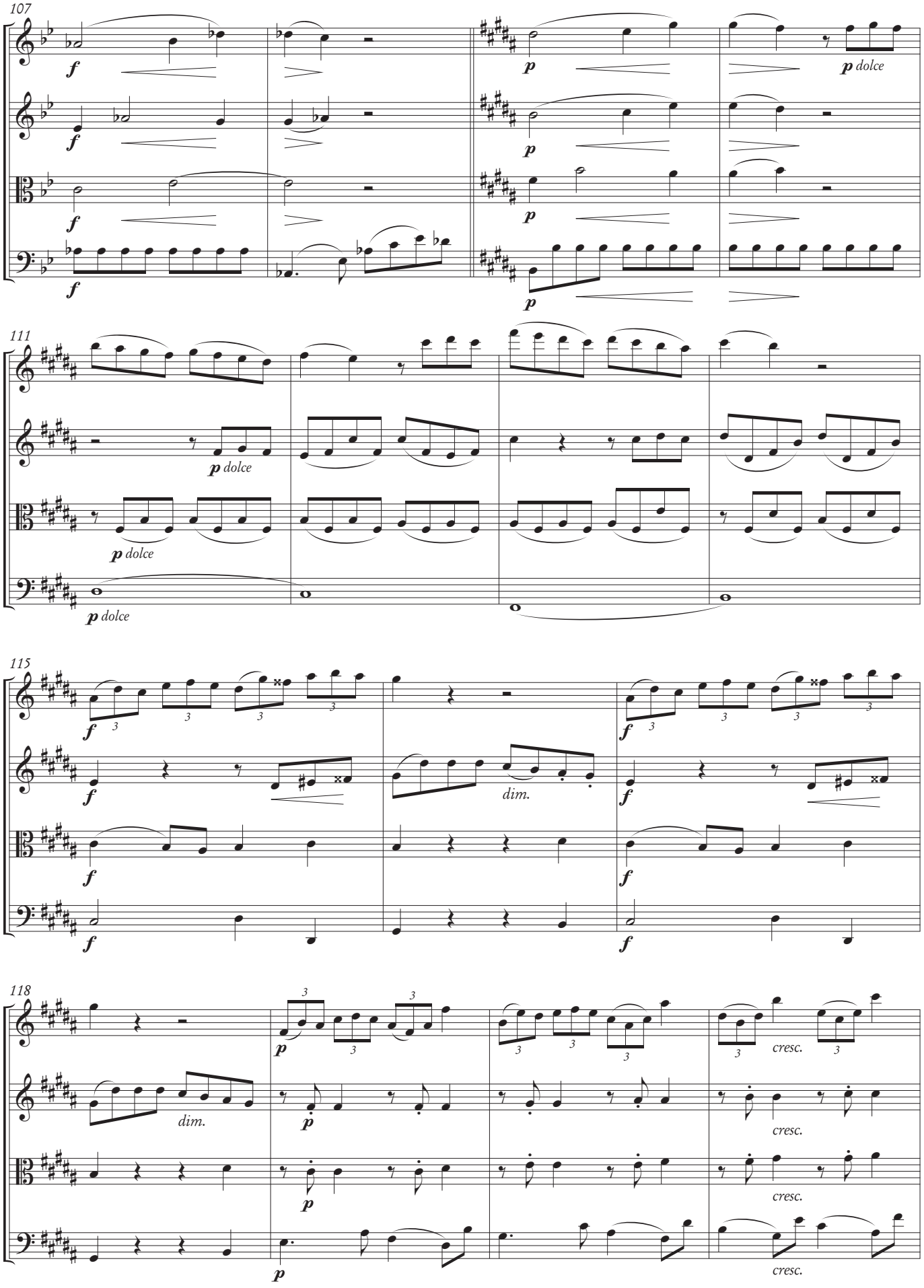
107
f
p
p dolce
111
p dolce
115
dim.
118
cresc.

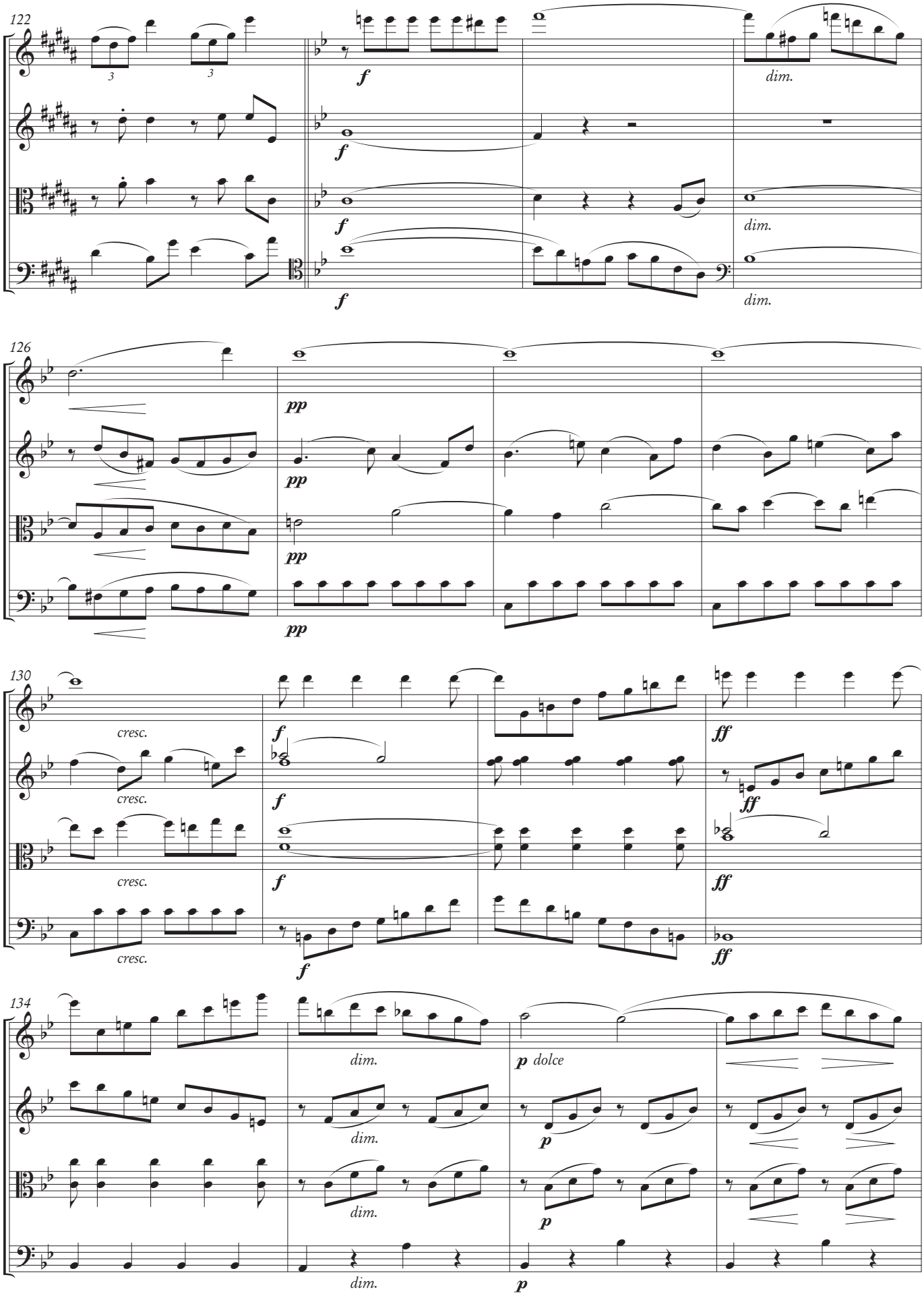
122
f
dim.
126
pp
130
cresc.
ff
134
dim.
p dolce
p

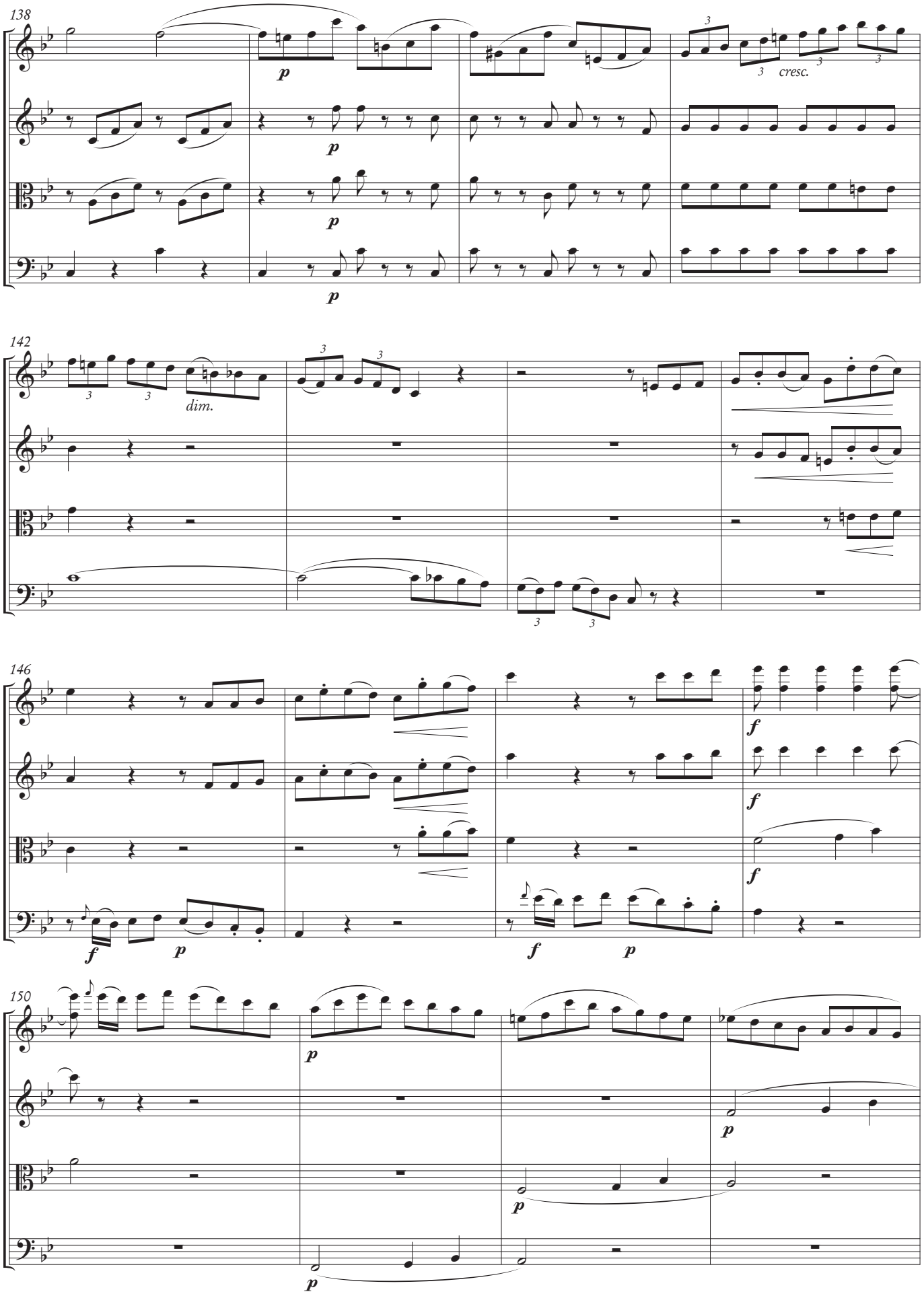
138
p
cresc.
142
dim.
146
f
p
150

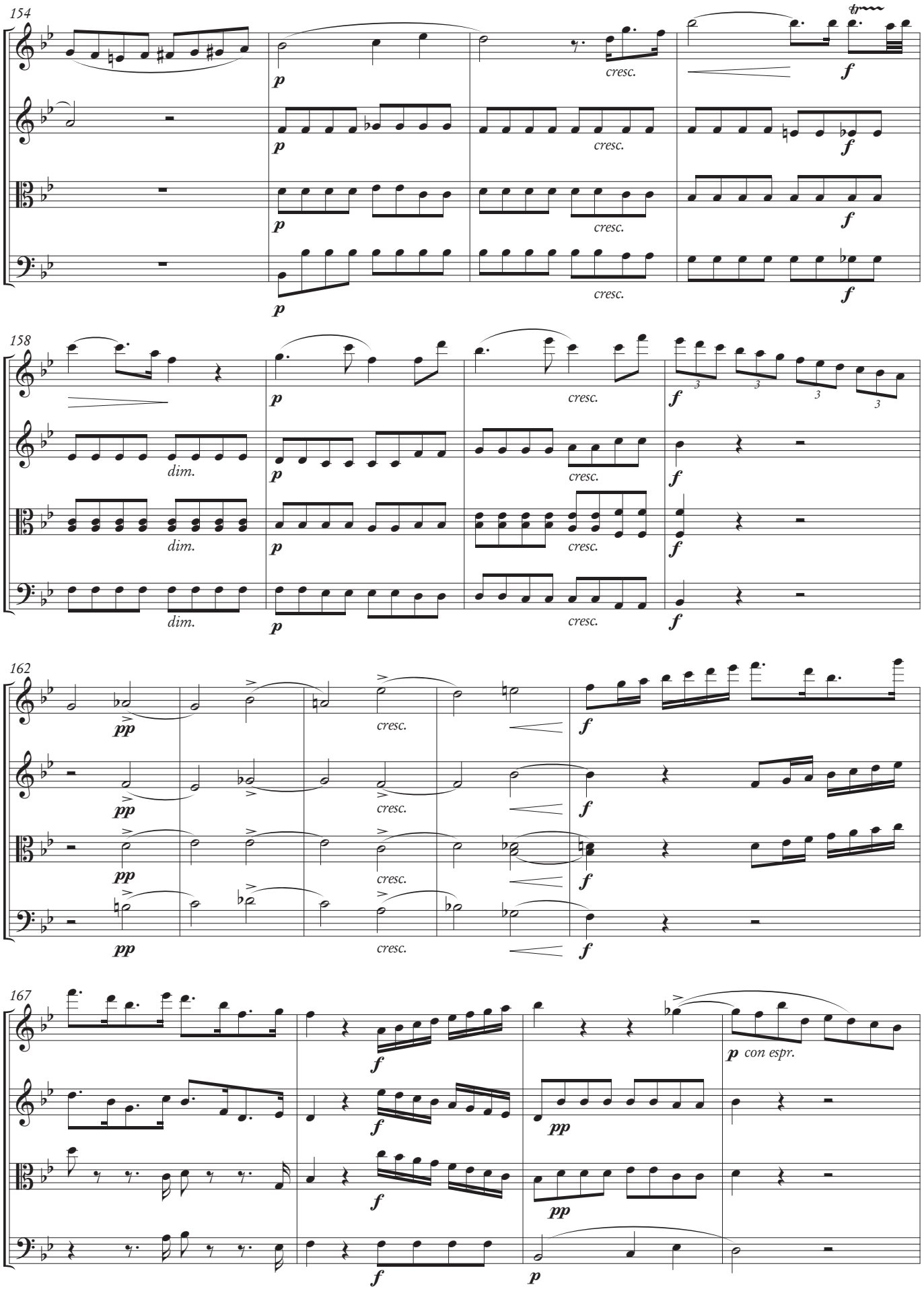
154
p
cresc.
f
158
dim.
p
cresc.
f
162
pp
cresc.
f
167
f
p con espr.
pp
p

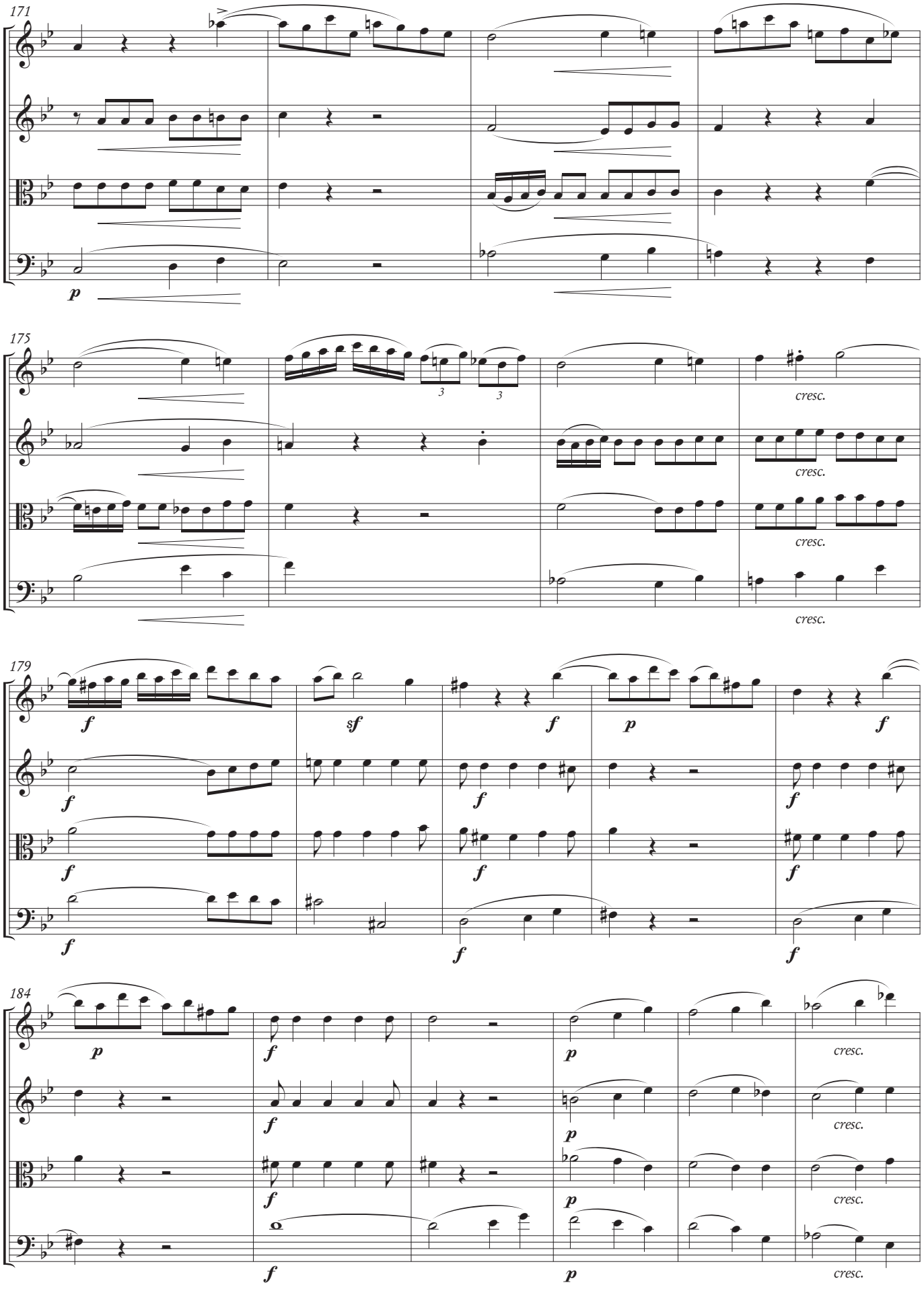
171
p
175
3
3
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.
179
f
sf
f
p
f
f
f
f
f
f
f
f
184
p
f
p
cresc.
f
p
cresc.
f
p
cresc.
f
p
cresc.

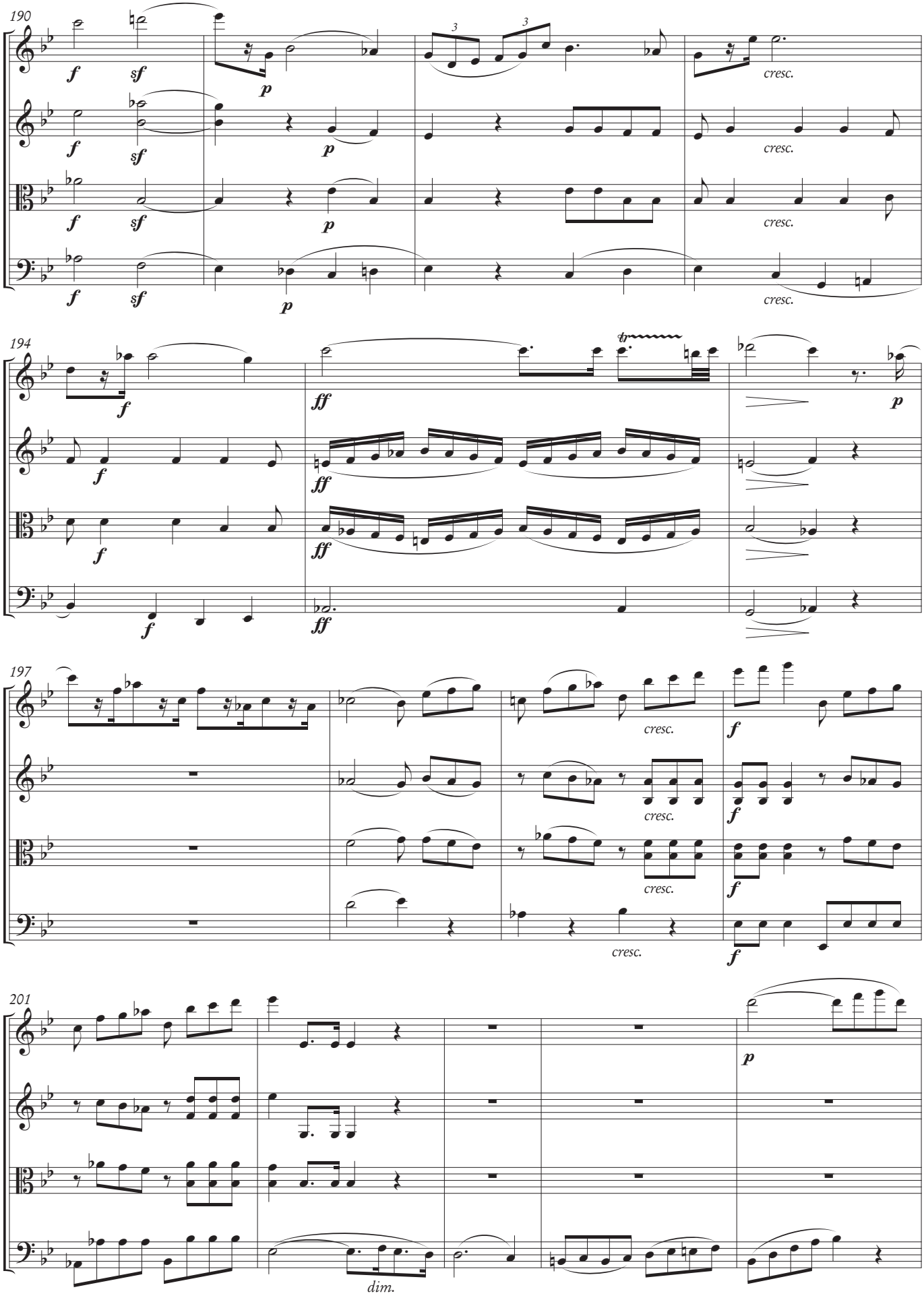
190
f
sf
p
cresc.
194
ff
tr
197
201
dim.

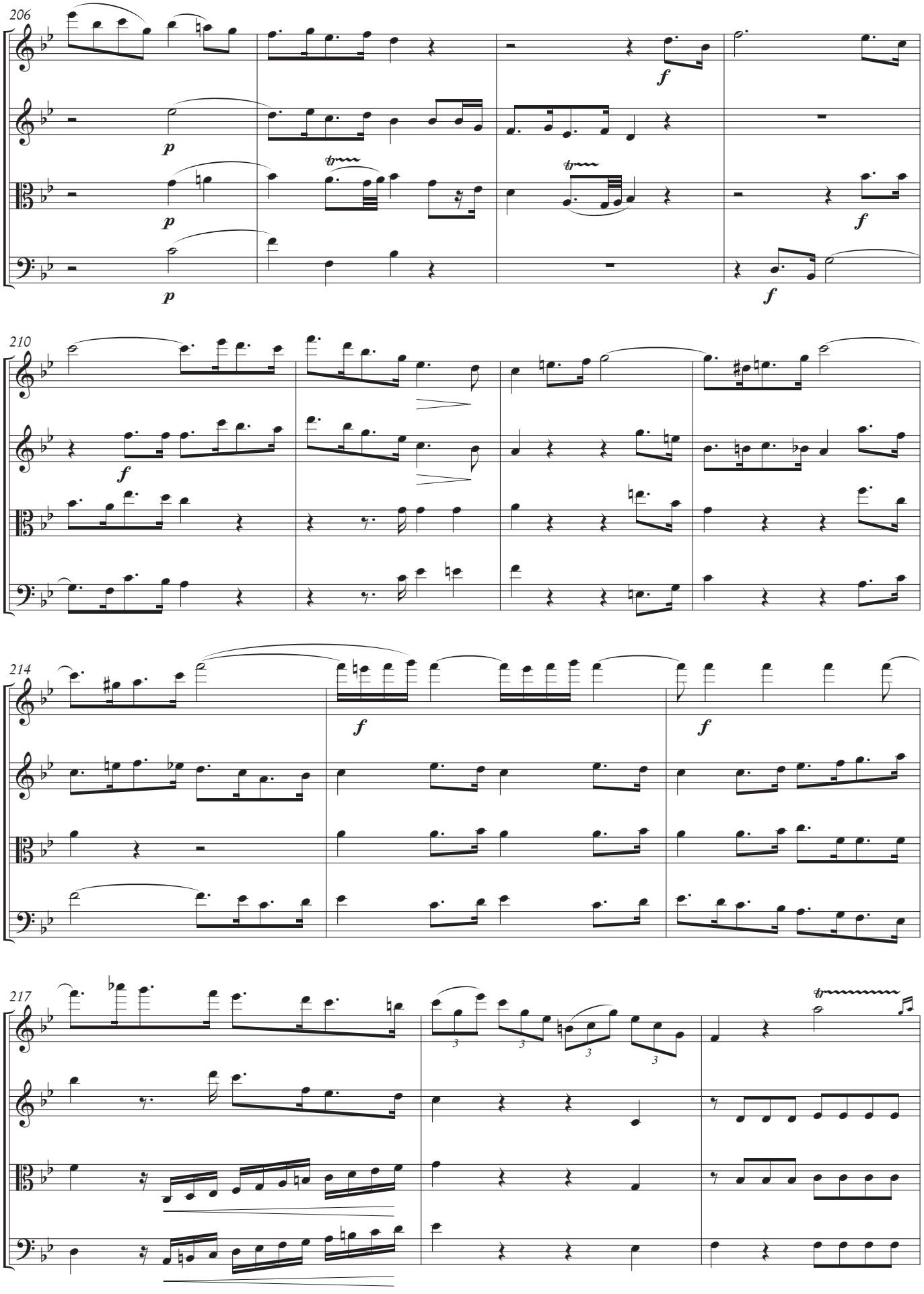
206
210
214
217

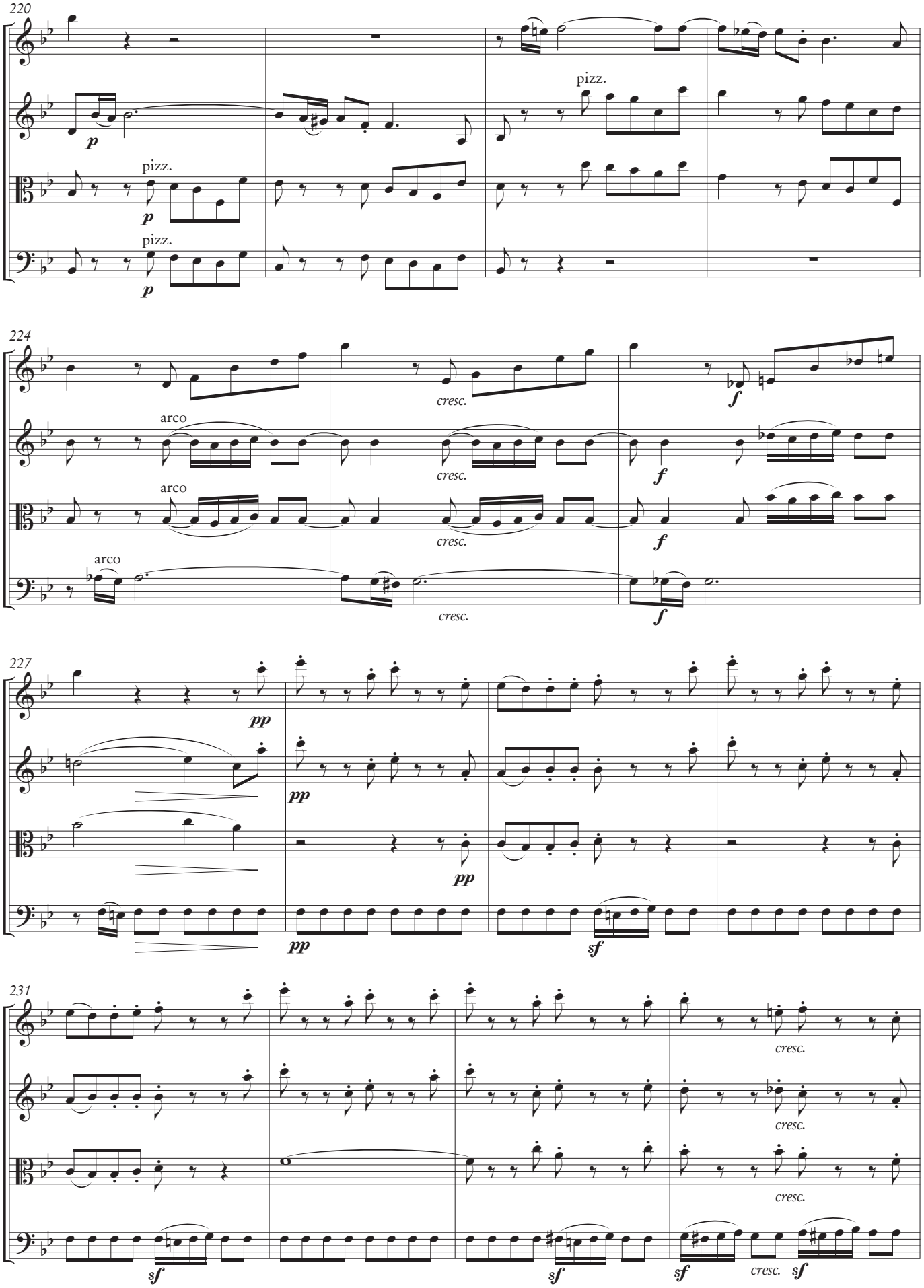
220
pizz.
p
224
arco
cresc.
f
227
pp
231
sf
cresc.

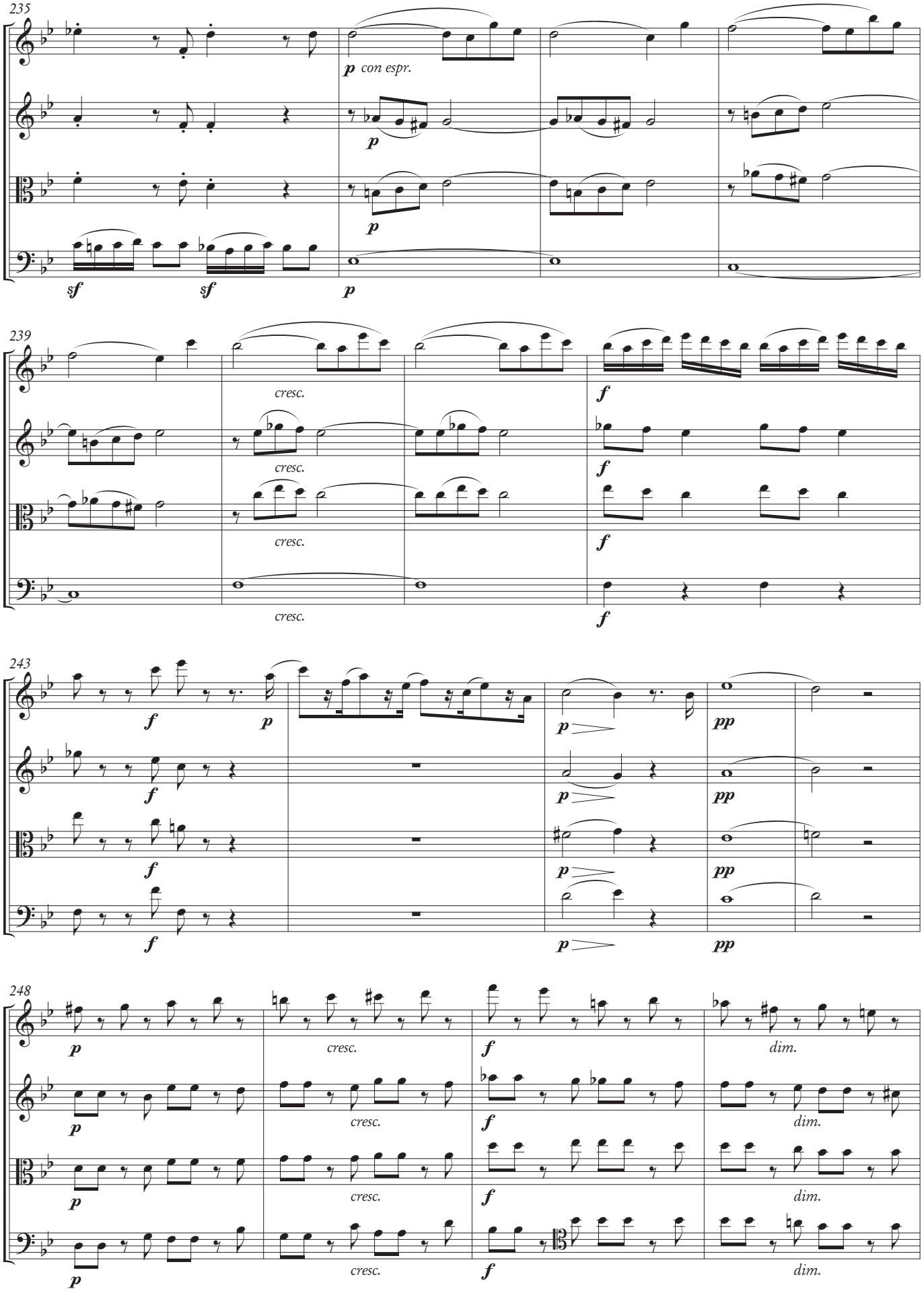
235
p con espr.
sf
sf
p
239
cresc.
f
243
pp
248
dim.

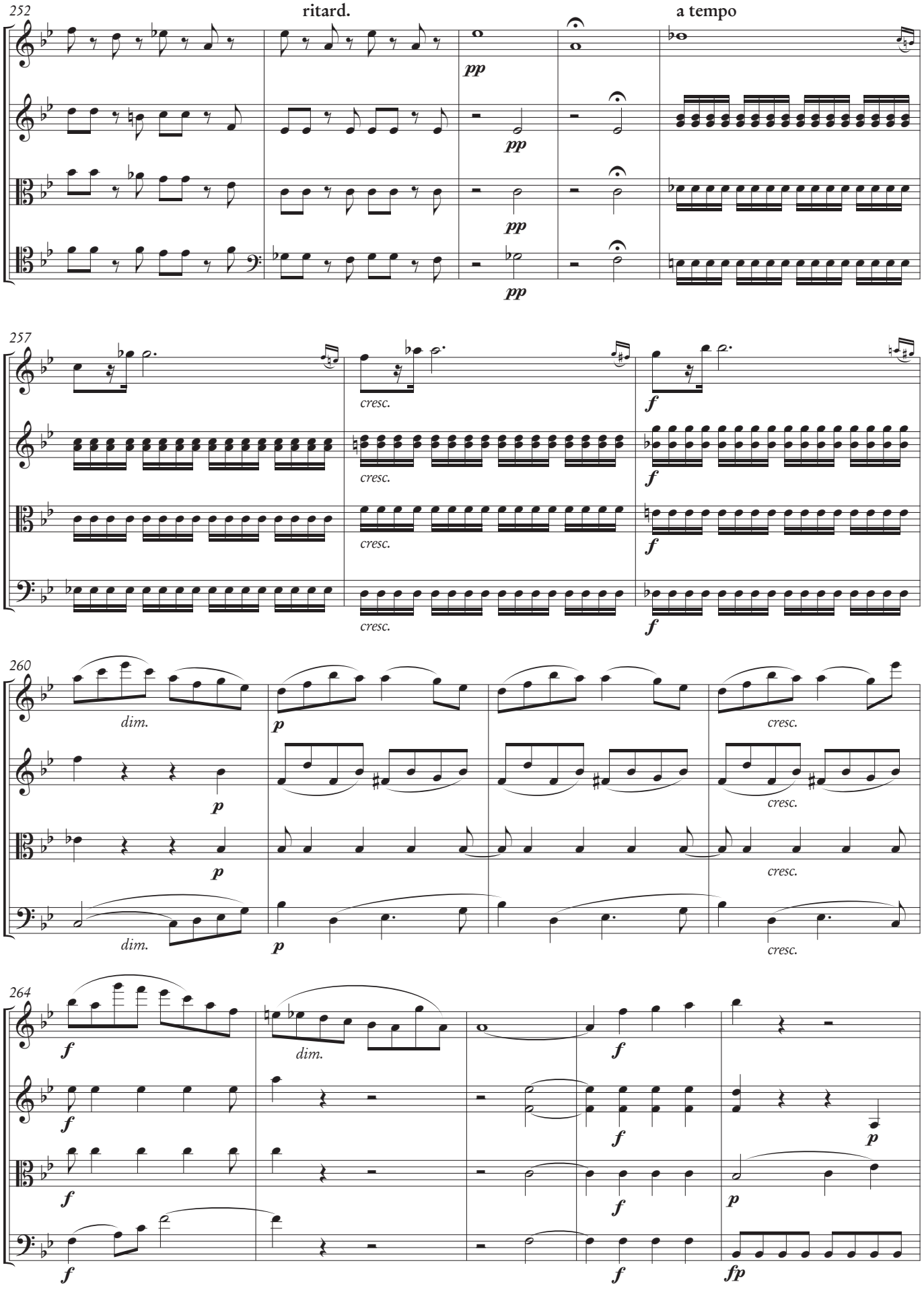
252
ritard.
a tempo
pp
257
cresc.
f
260
dim.
p
cresc.
264
f
dim.
fp

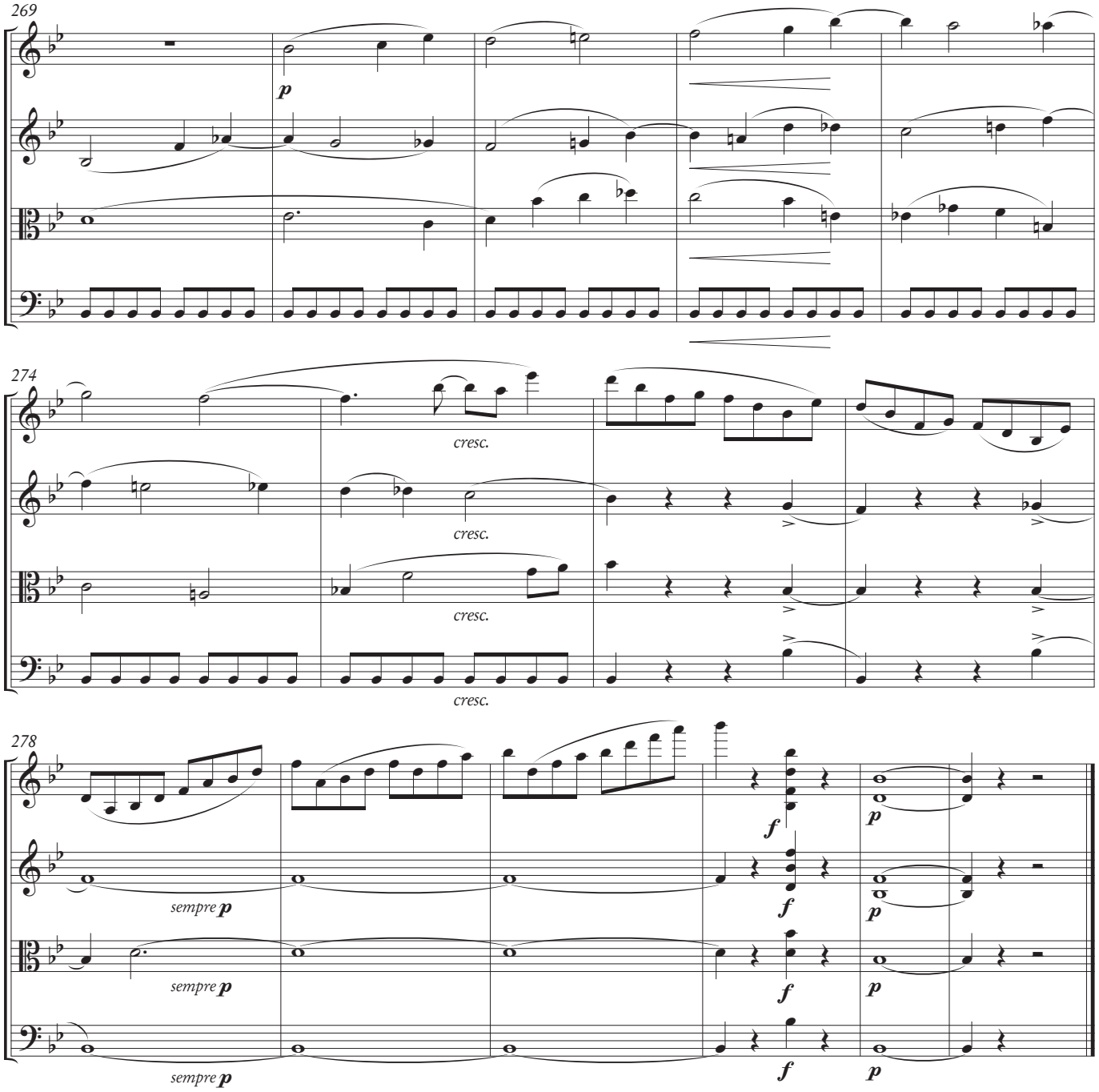
269
p
274
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.
278
f
p
sempre p
sempre p
sempre p
f
p
f
p
f
p

II.

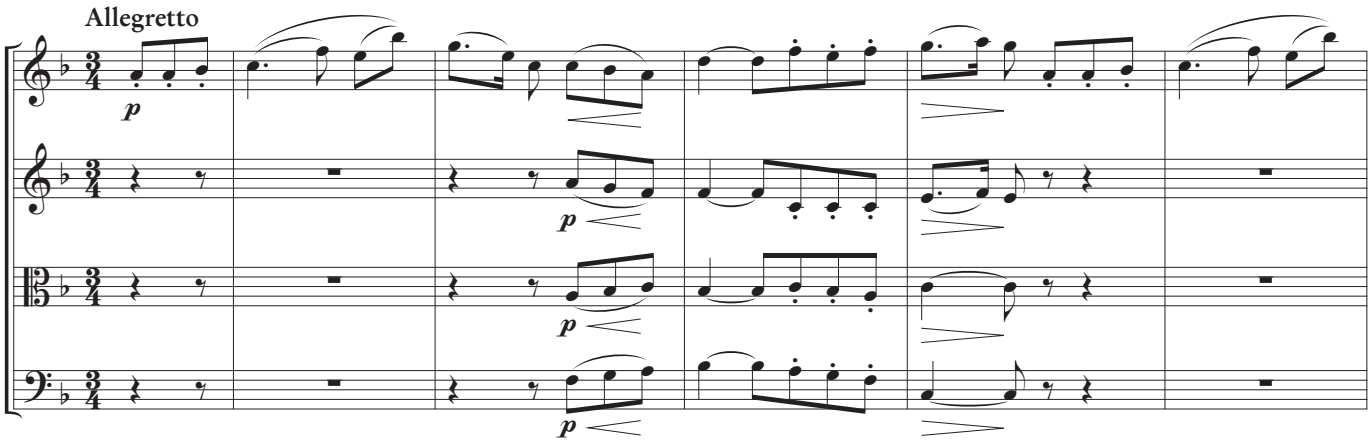
Allegretto
p
p
p
p

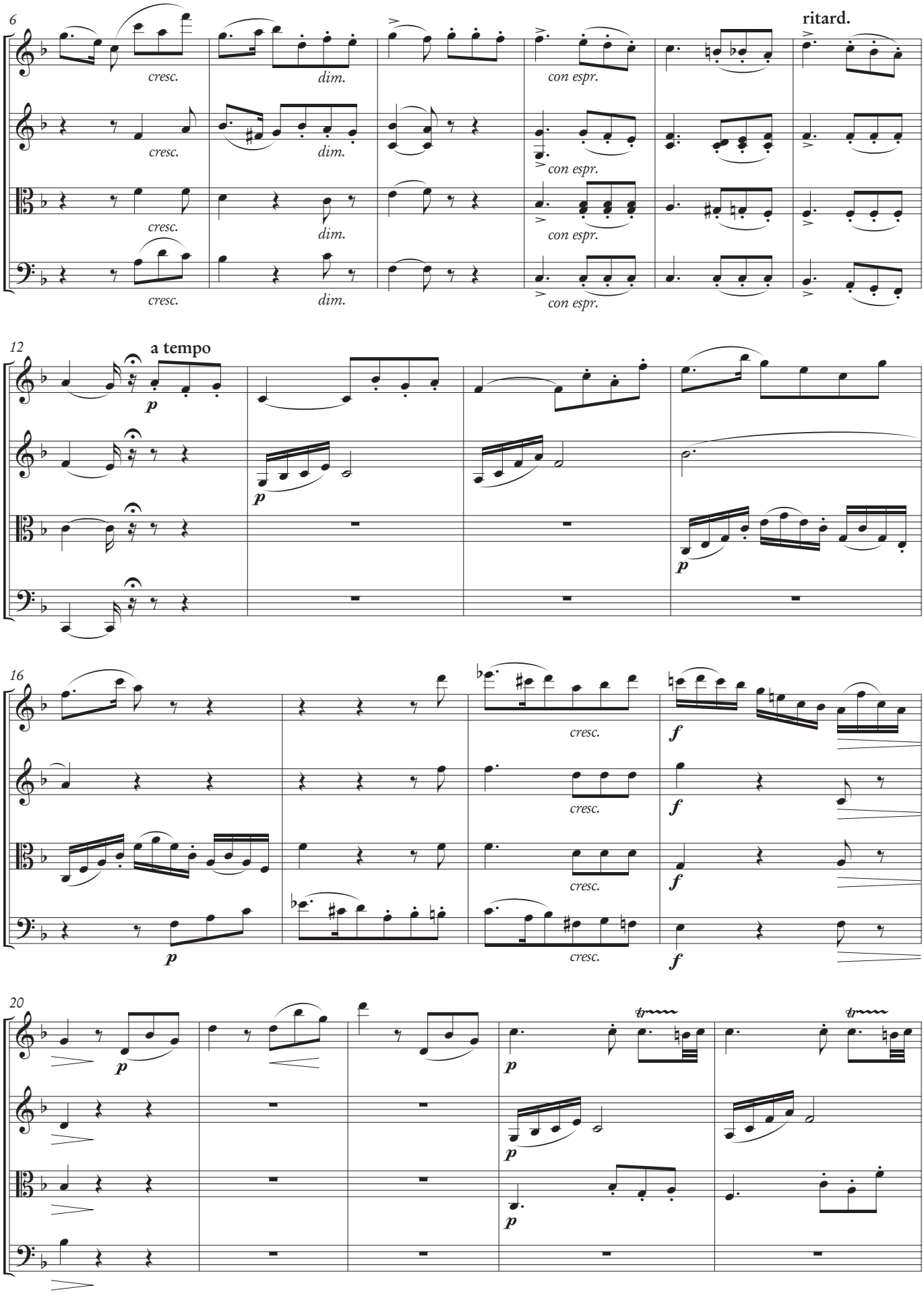
6
cresc.
dim.
con espr.
ritard.
12
a tempo
16
cresc.
f
20
tr

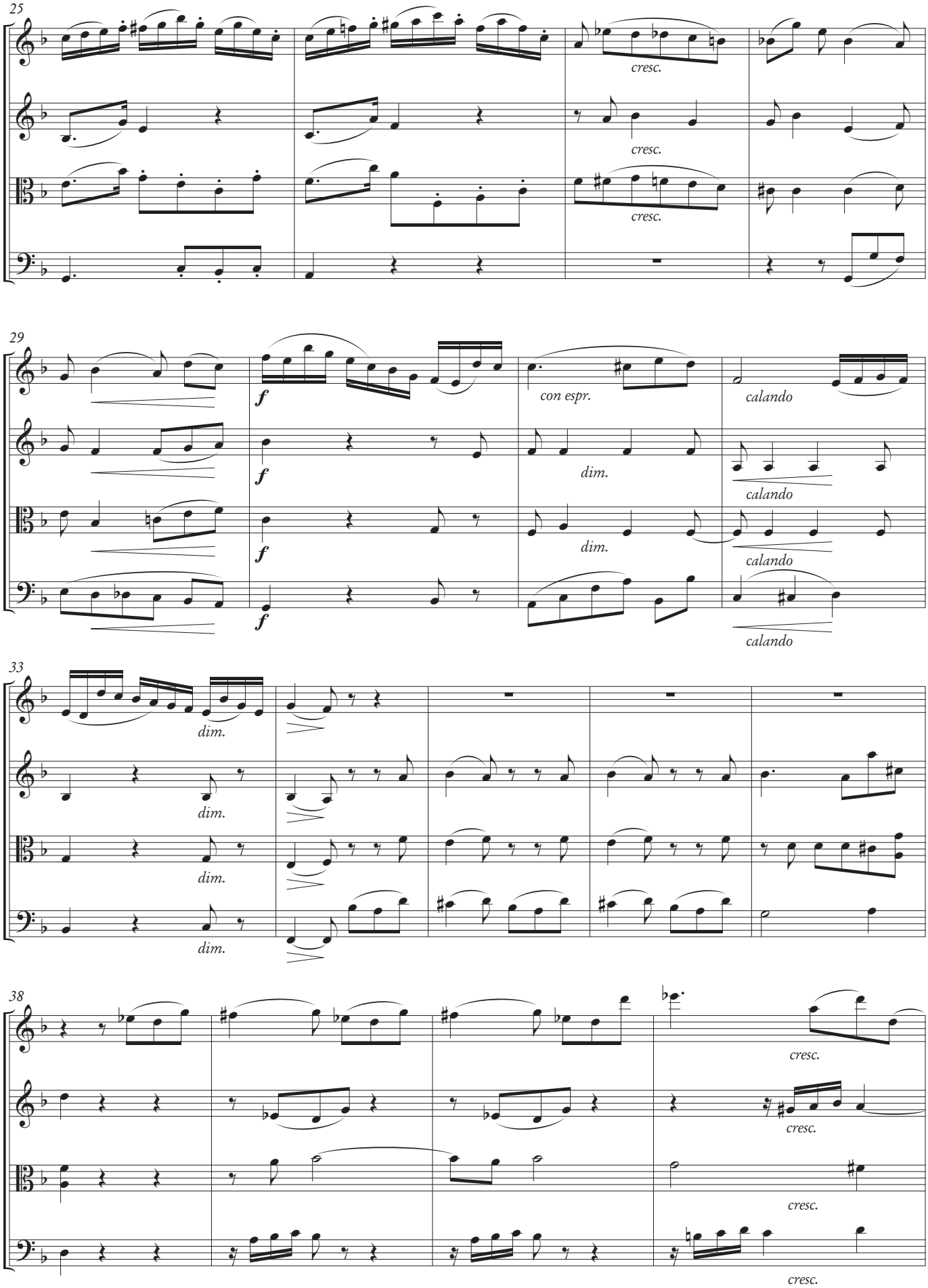
25
cresc.
cresc.
cresc.
29
f
f
f
f
con espr.
dim.
dim.
calando
calando
calando
calando
33
dim.
dim.
dim.
dim.
38
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.

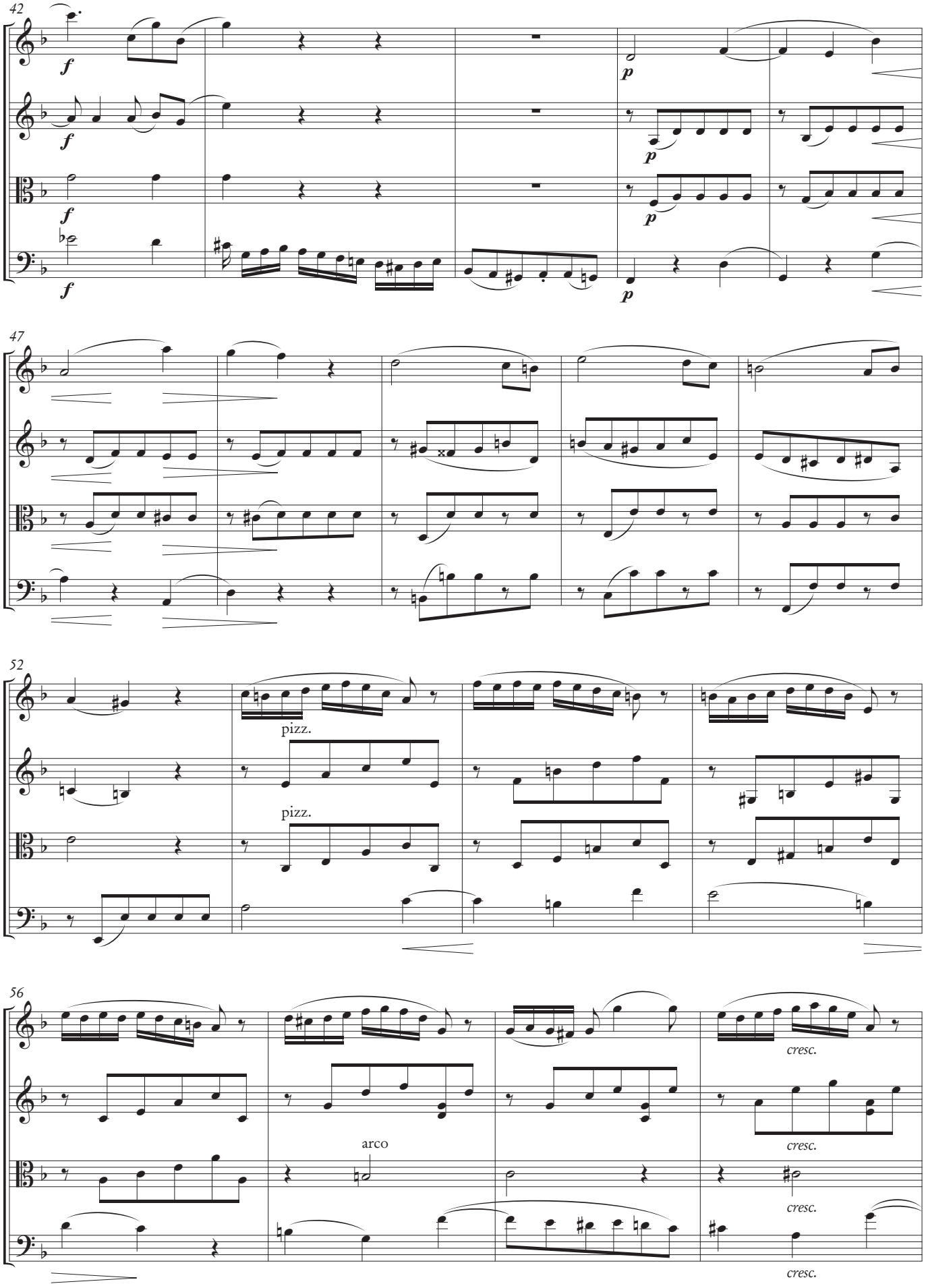
42
f
p
47
52
pizz.
pizz.
56
arco
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.

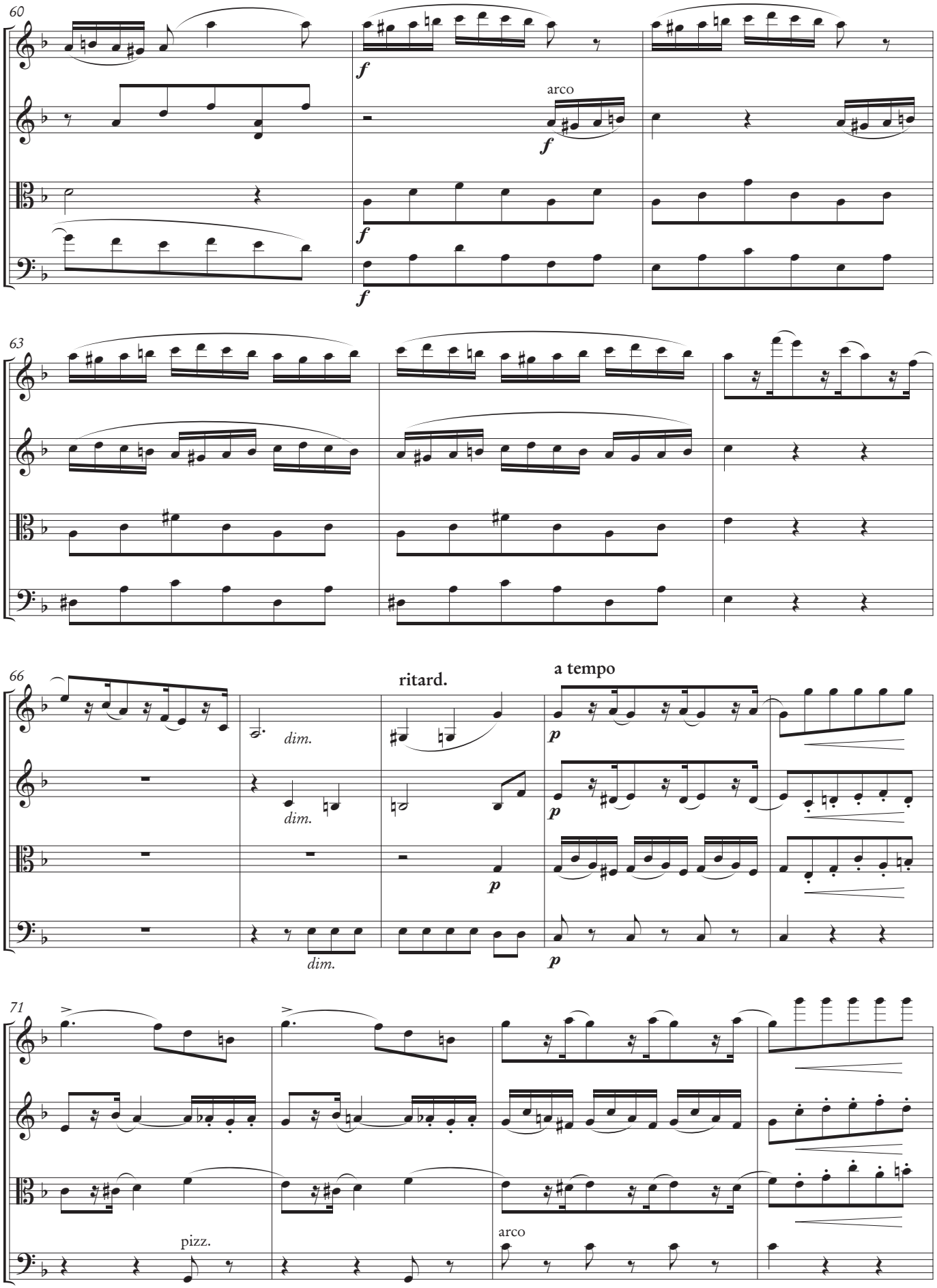
60
f
arco
f
f
f
63
66
ritard.
a tempo
dim.
dim.
dim.
p
p
p
p
71
pizz.
arco

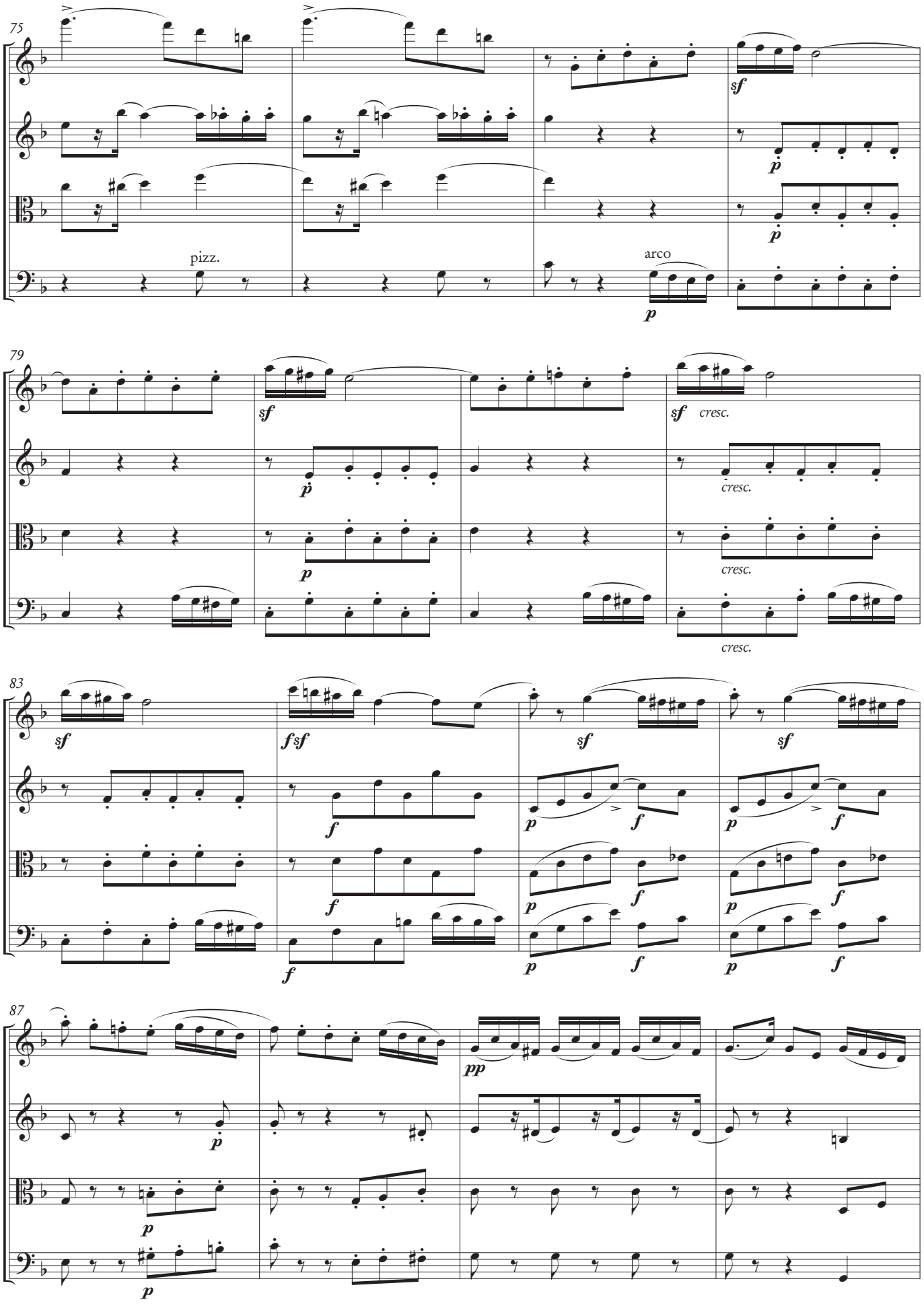
75
pizz.
arco
79
cresc.
cresc.
cresc.
83
87

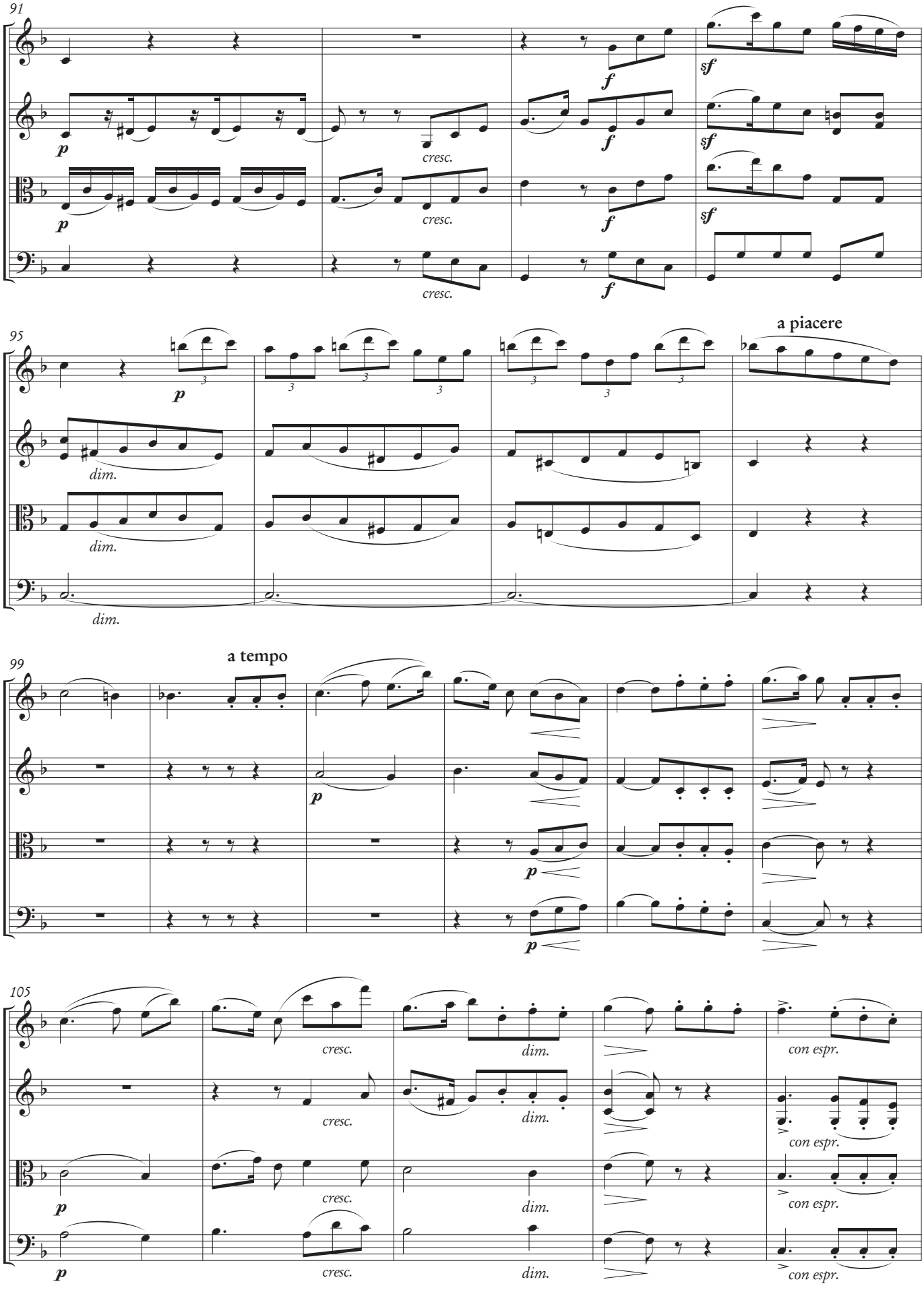
91
p
cresc.
f
sf
95
a piacere
dim.
99
a tempo
105
con espr.

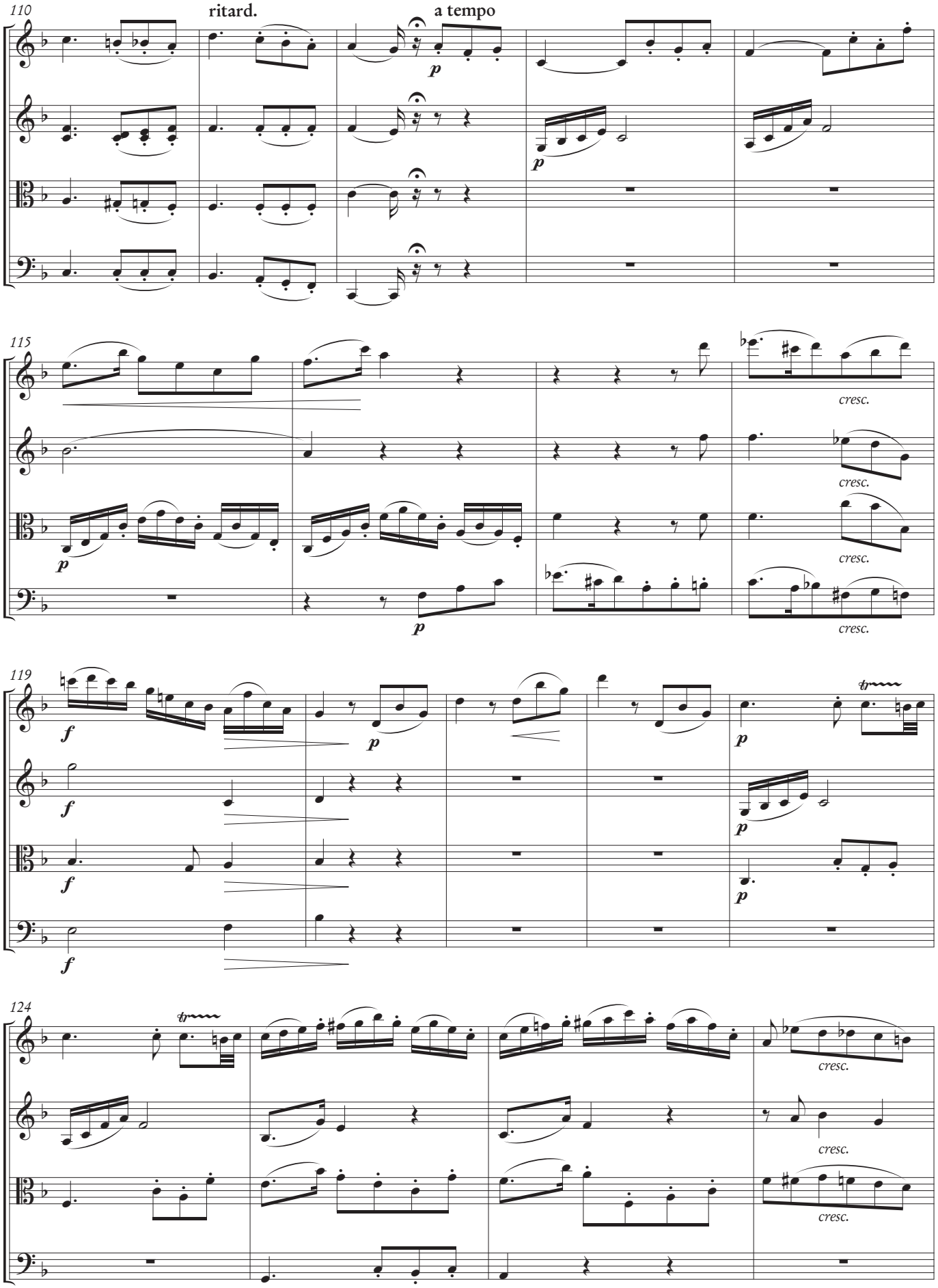
110
ritard.
a tempo
115
cresc.
119
124

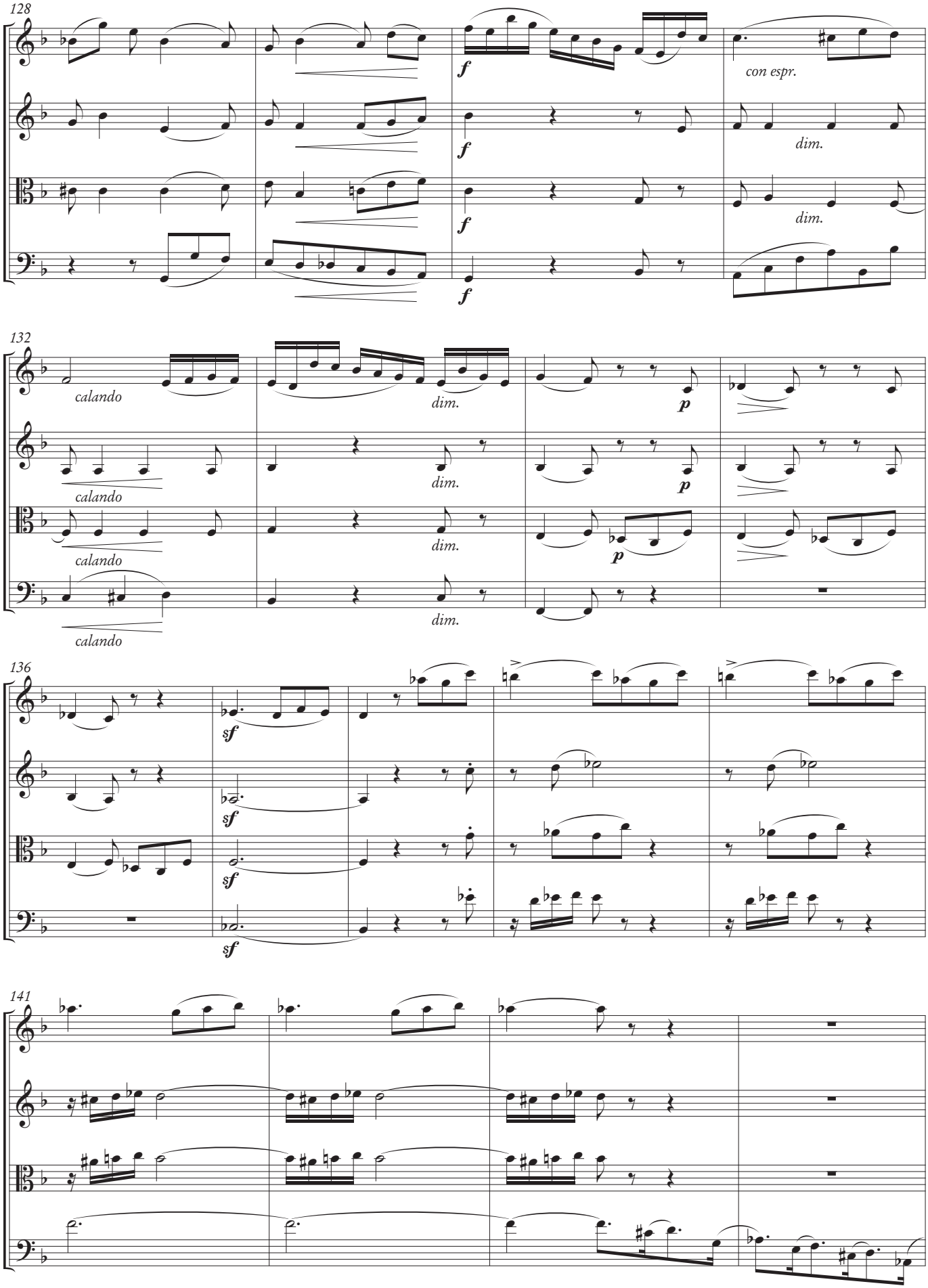
128
f
con espr.
dim.
132
calando
dim.
p
136
sf
141

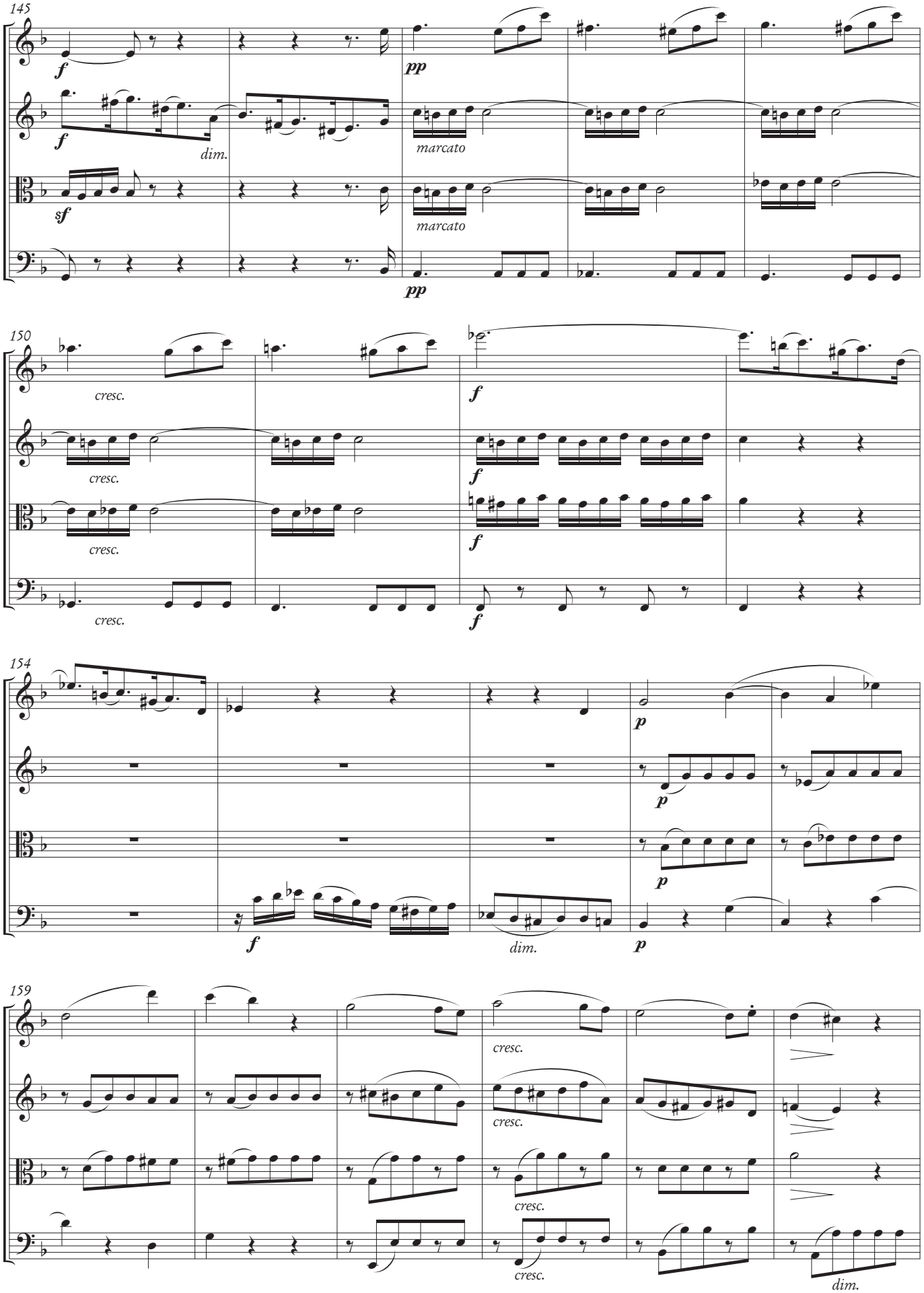
145
f
pp
f
dim.
marcato
sf
marcato
pp
150
cresc.
f
cresc.
f
cresc.
f
cresc.
f
154
p
p
p
f
dim.
p
159
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.
dim.

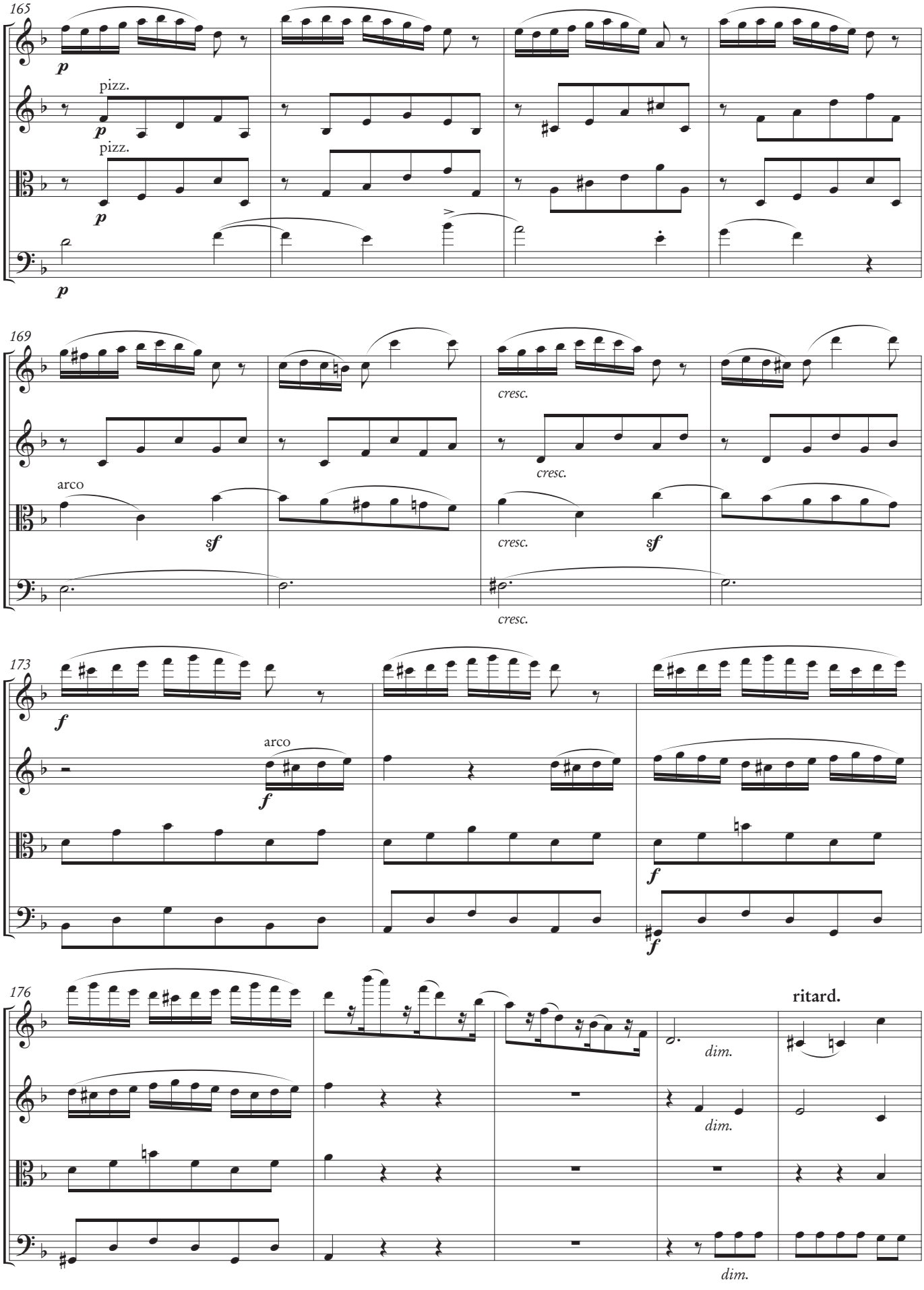
165
p
pizz.
p
pizz.
p
p
169
arco
sf
cresc.
cresc.
cresc.
sf
cresc.
173
f
arco
f
f
f
176
ritard.
dim.
dim.
dim.

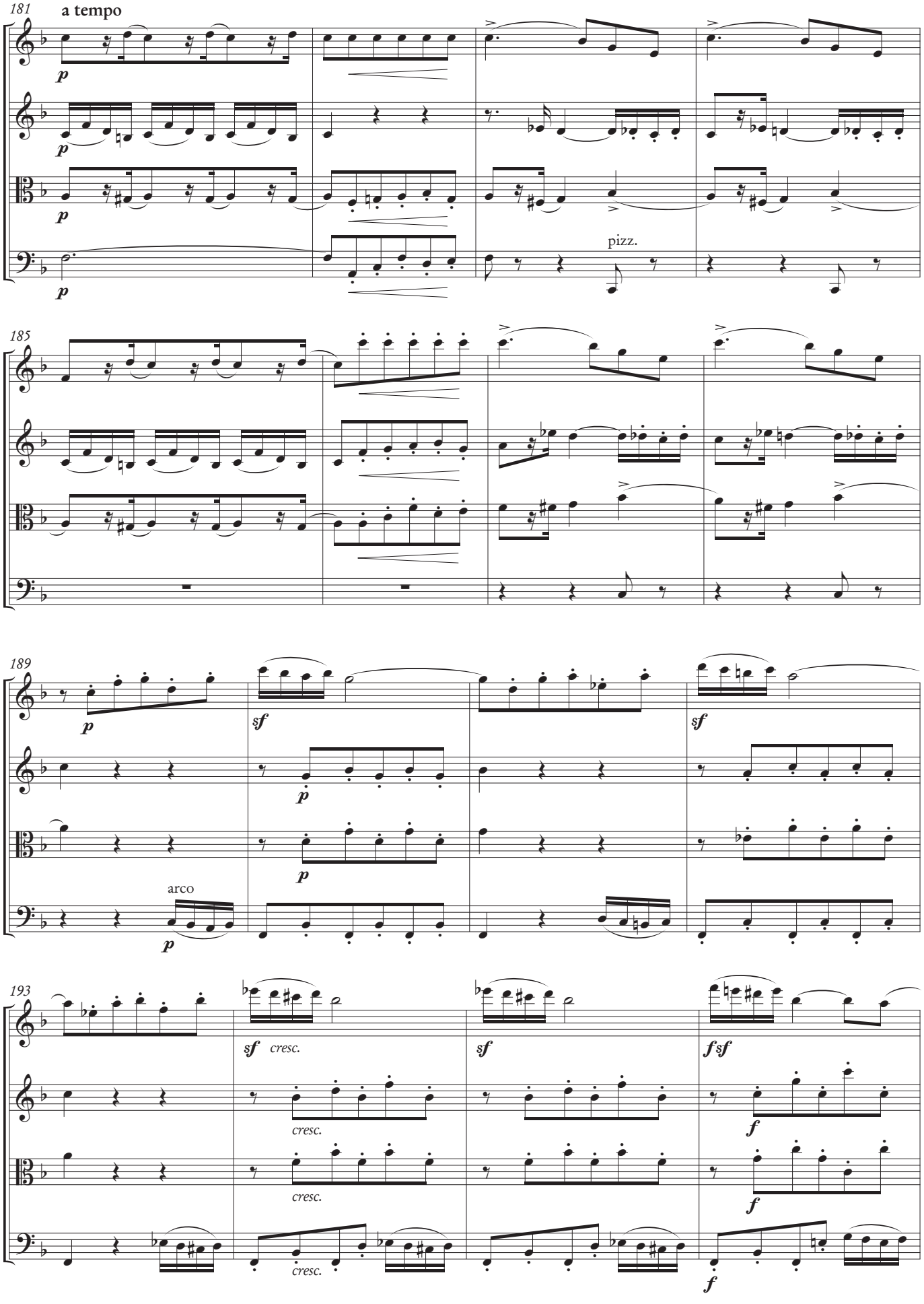
181
a tempo
p
pizz.
185
189
sf
arco
193
cresc.
f

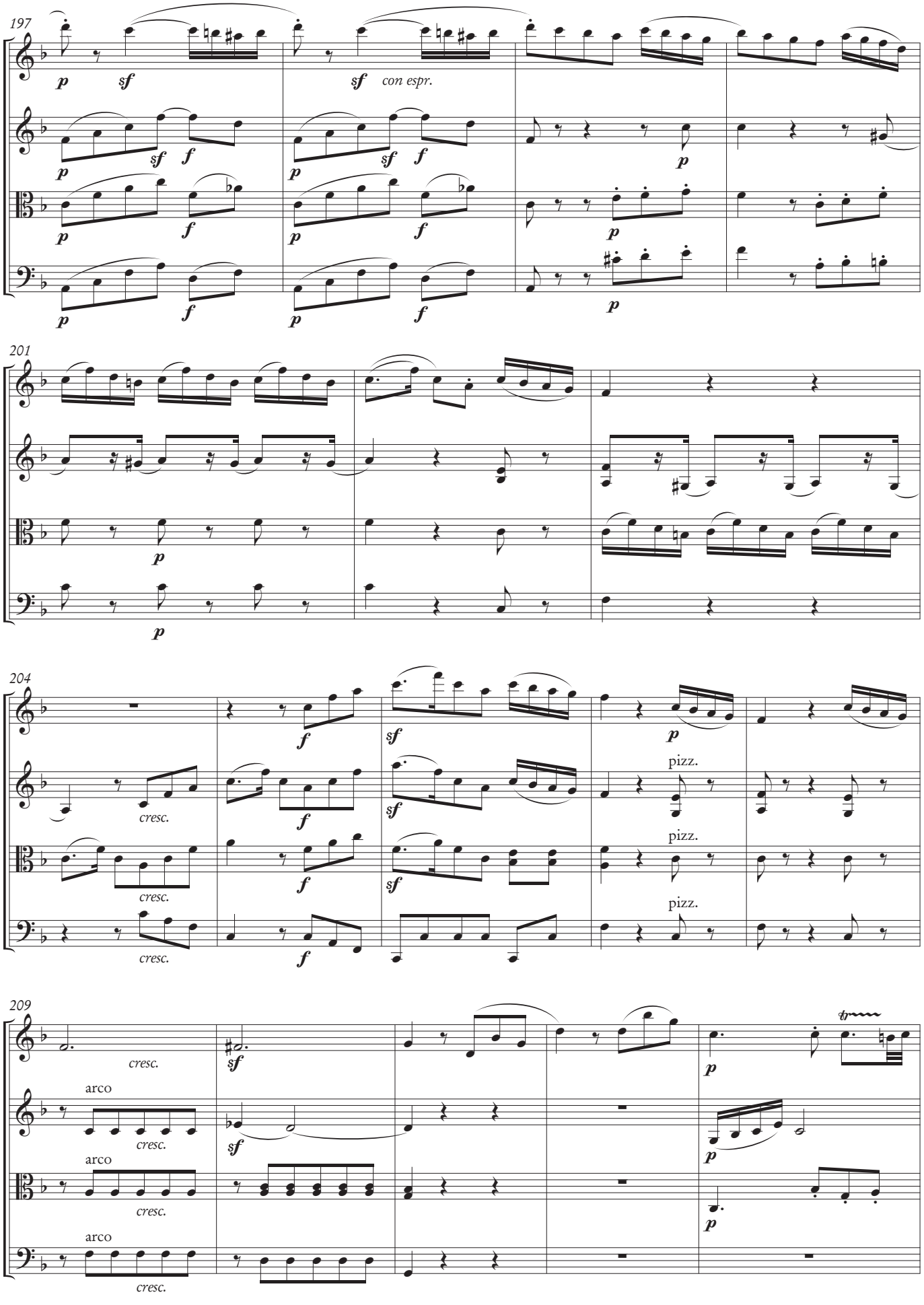
197
con espr.
201
204
cresc.
pizz.
209
arco

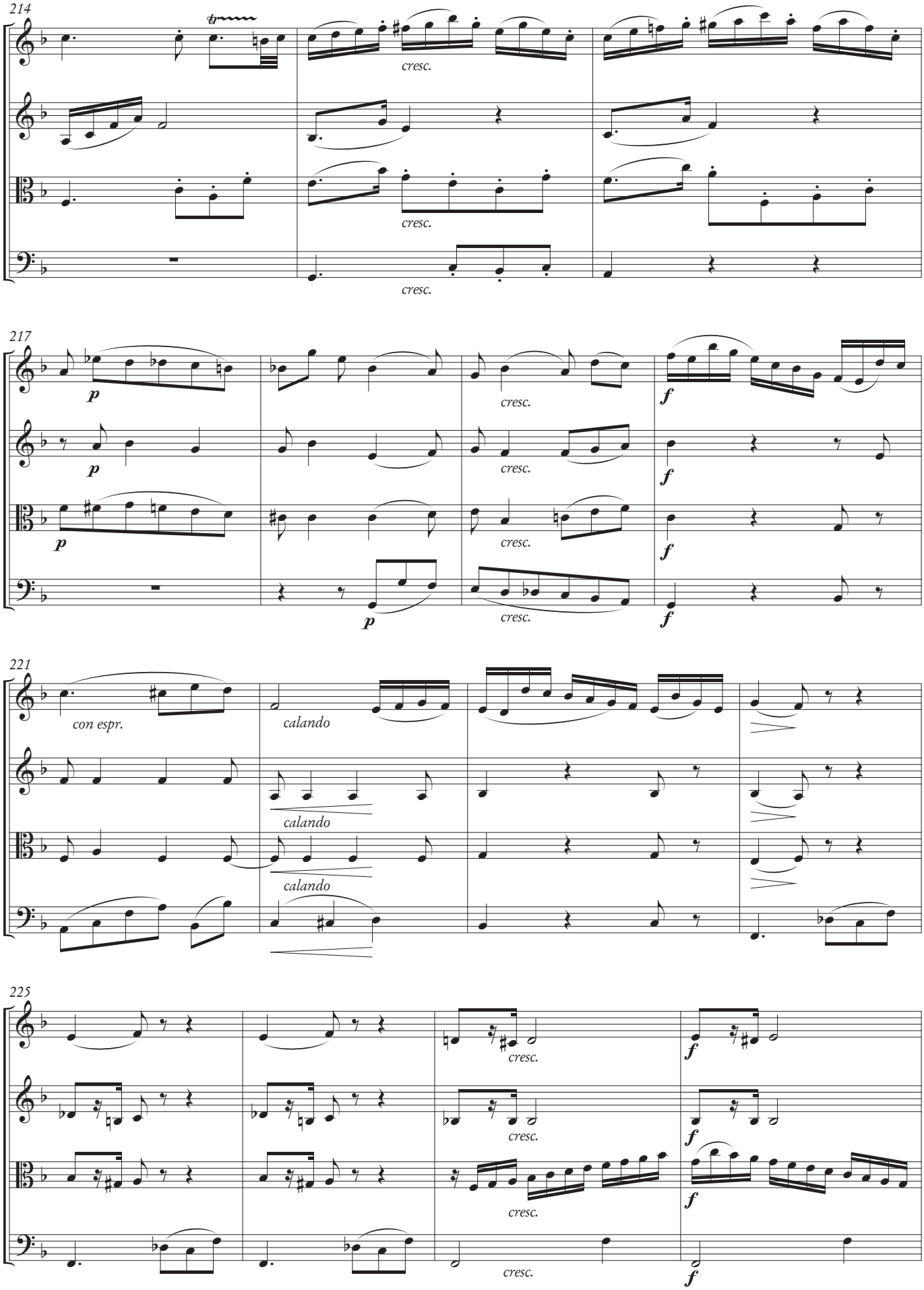
214
cresc.
cresc.
cresc.
217
p
p
p
p
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.
f
f
f
f
221
con espr.
calando
calando
calando
225
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.
f
f
f
f

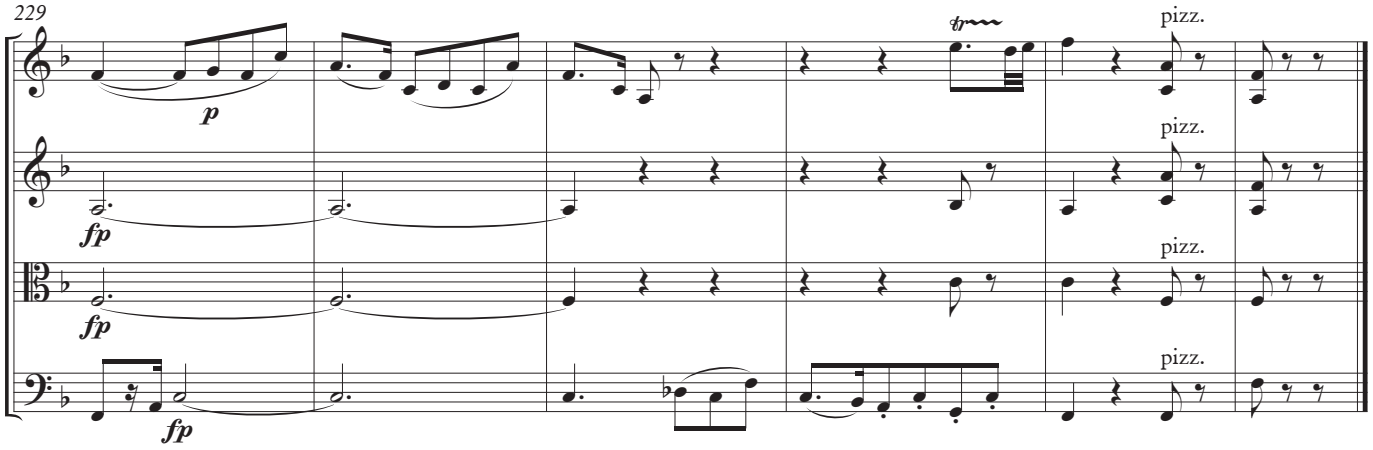
229
p
fp
fp
fp
tr
pizz.
pizz.
pizz.
pizz.

III.

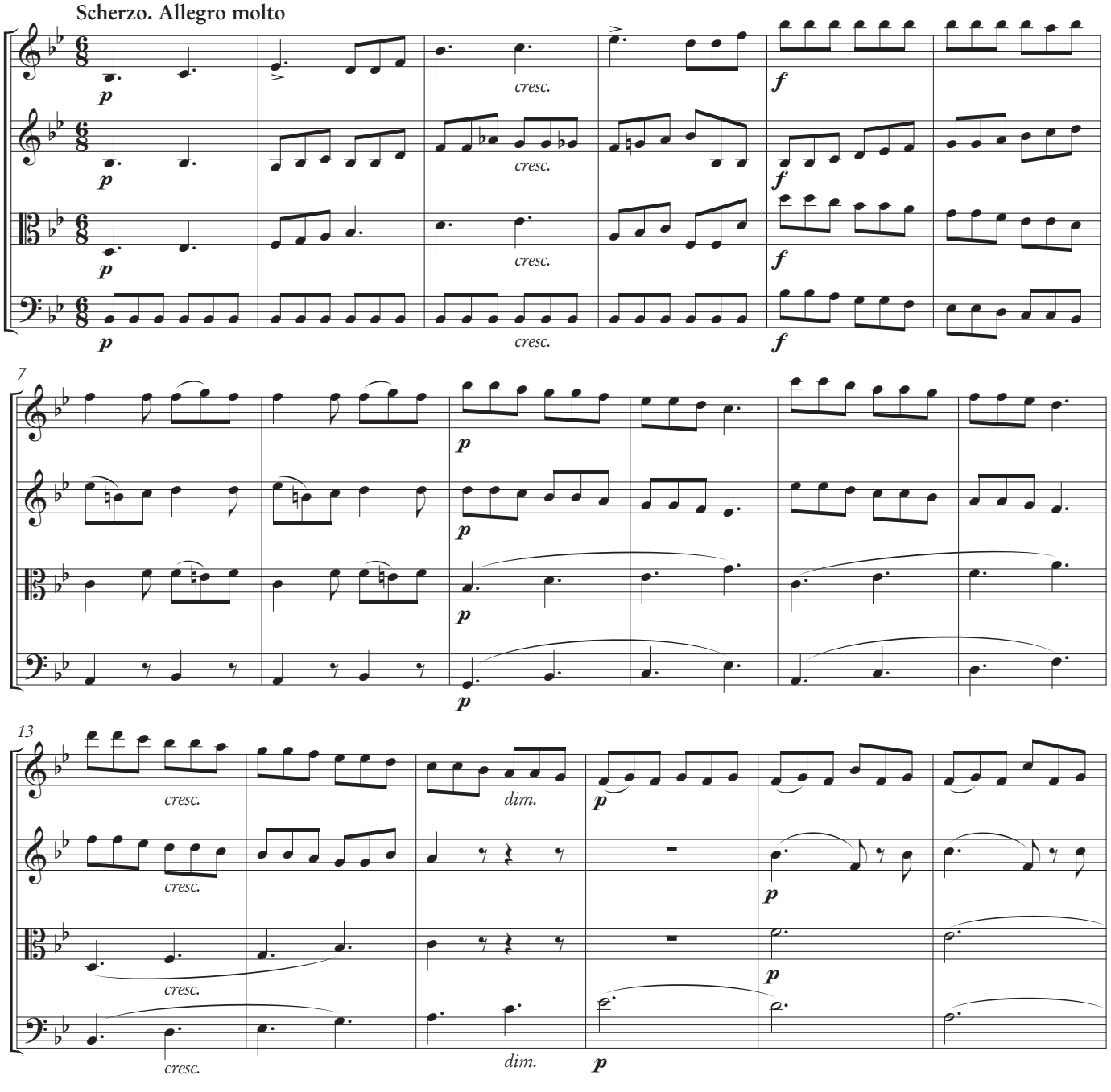
Scherzo. Allegro molto
p
cresc.
f
7
13
dim.

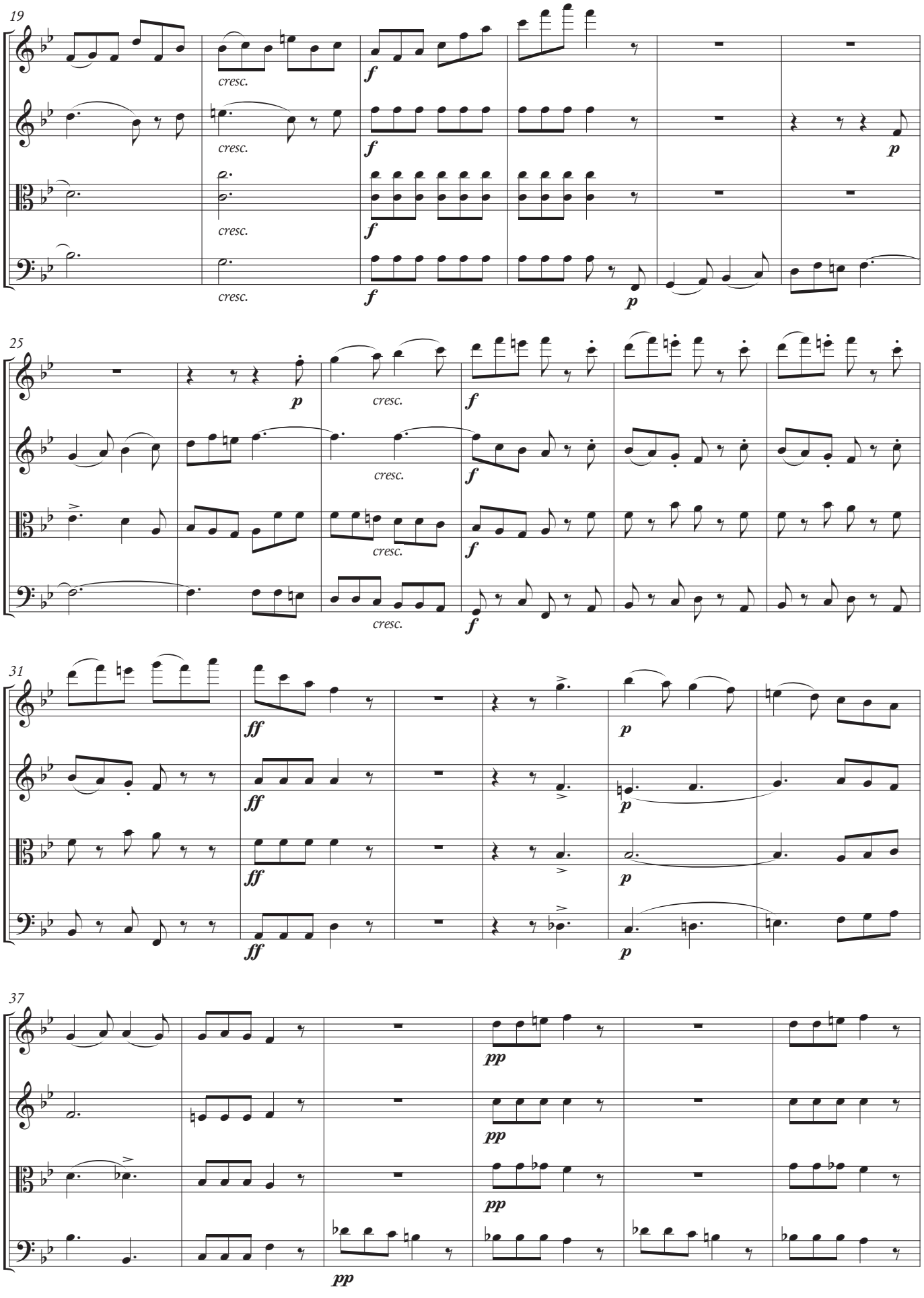
19
cresc.
f
p
25
31
ff
37
pp

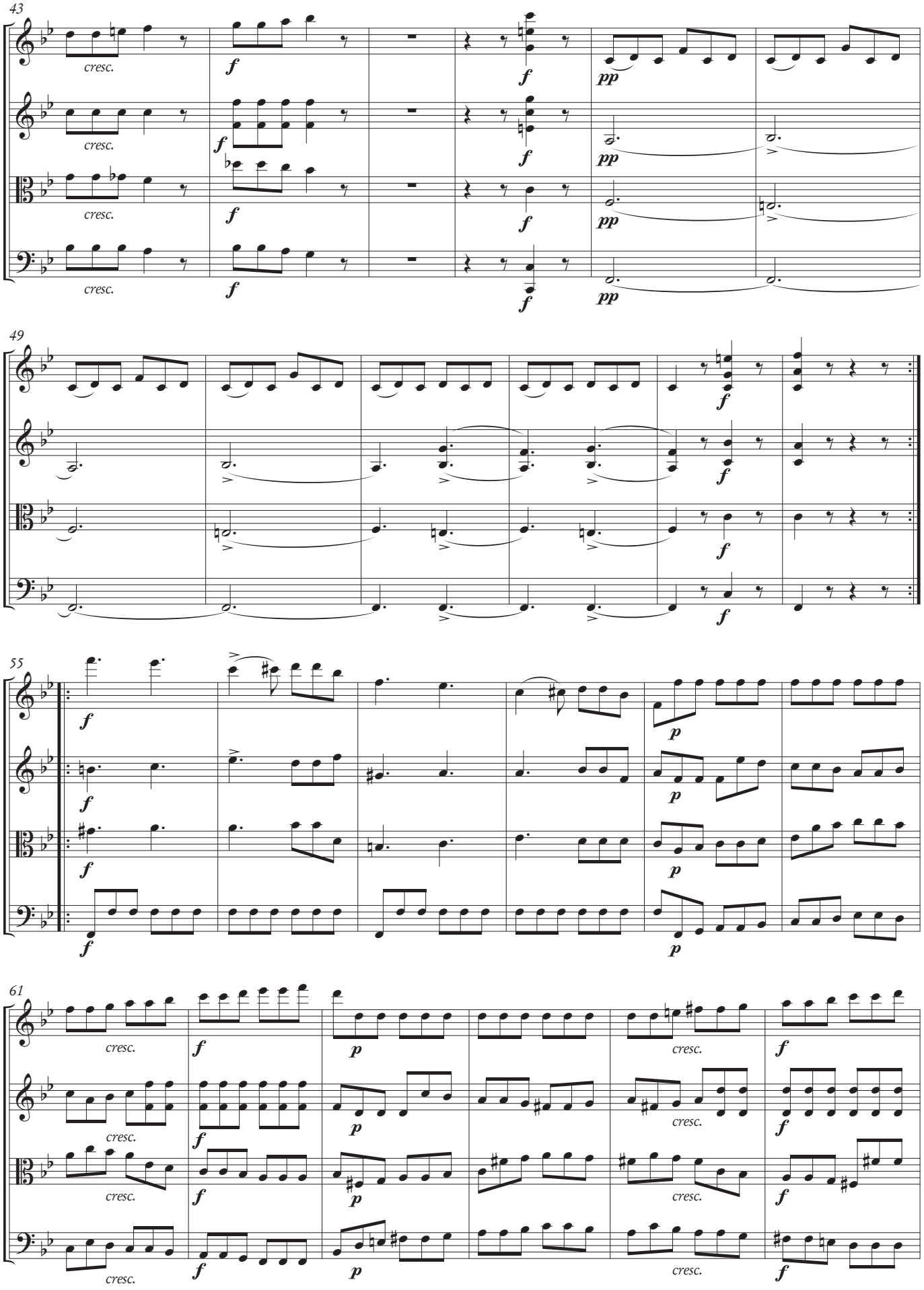
43
cresc.
f
pp
49
55
61

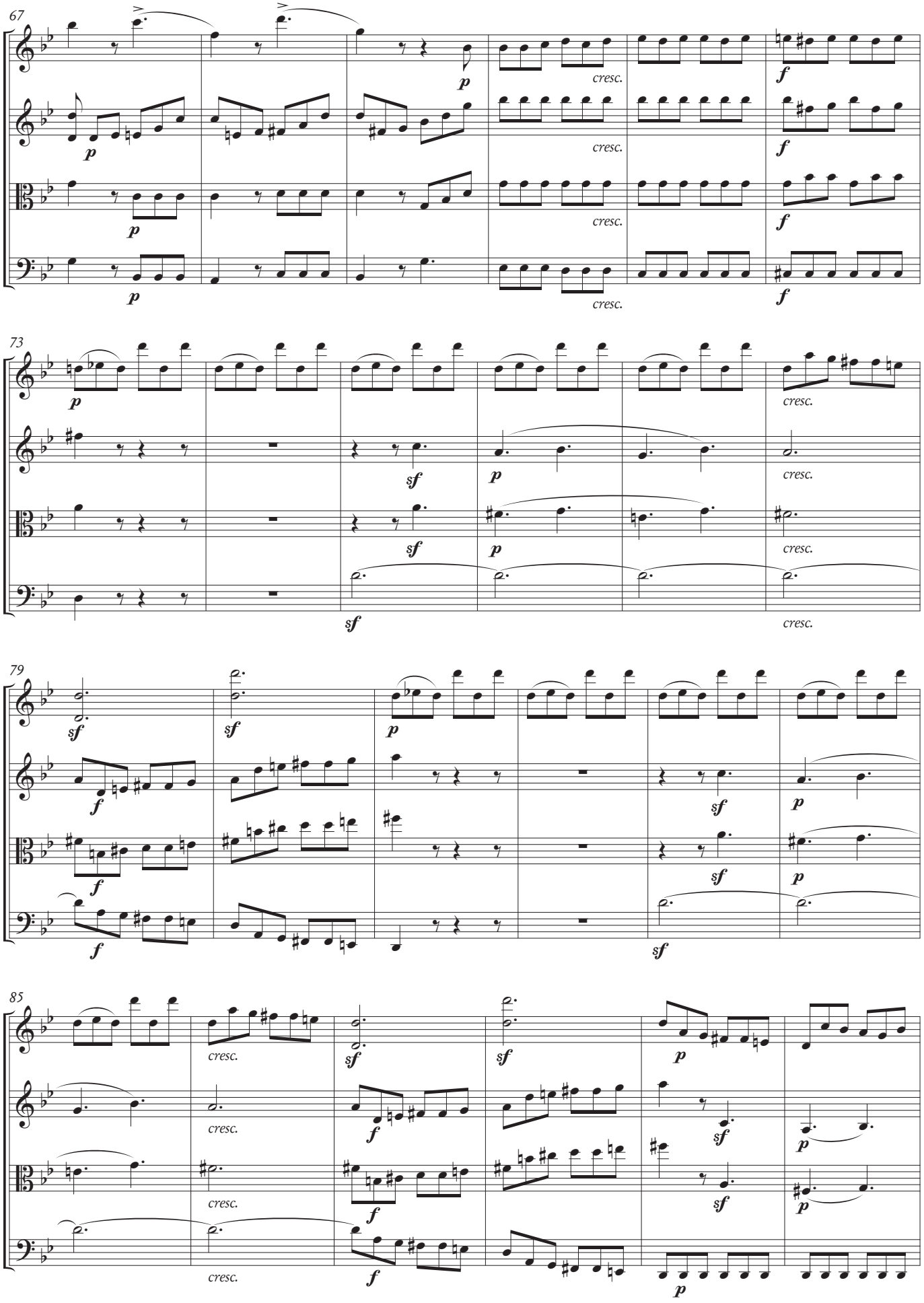
67
cresc.
73
cresc.
79
85

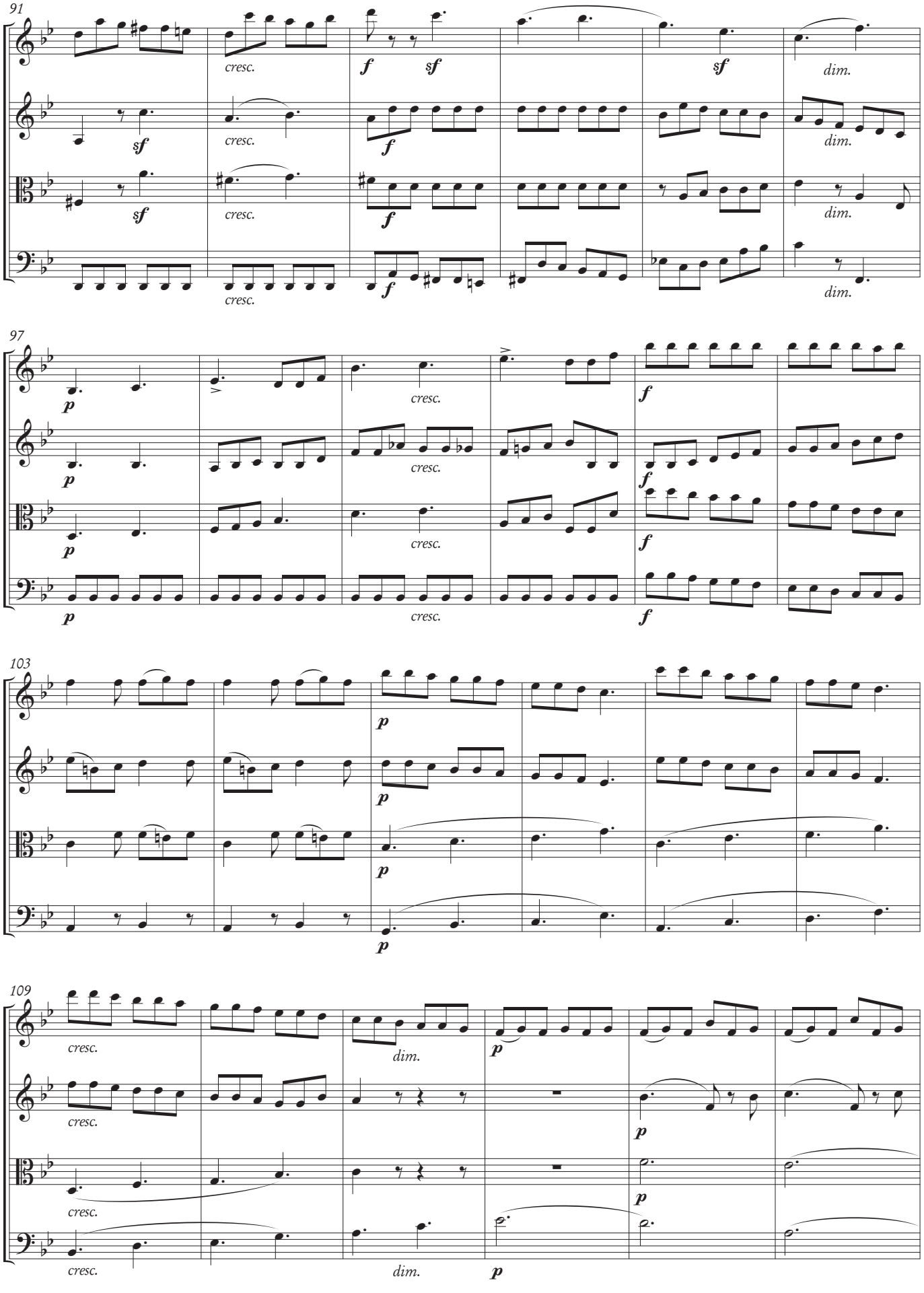
91
cresc.
f
sf
sf
dim.
sf
cresc.
f
dim.
sf
cresc.
f
dim.
cresc.
f
dim.
97
p
cresc.
f
p
cresc.
f
p
cresc.
f
p
cresc.
f
103
p
p
p
p
109
cresc.
dim.
p
cresc.
p
cresc.
p
cresc.
dim.
p

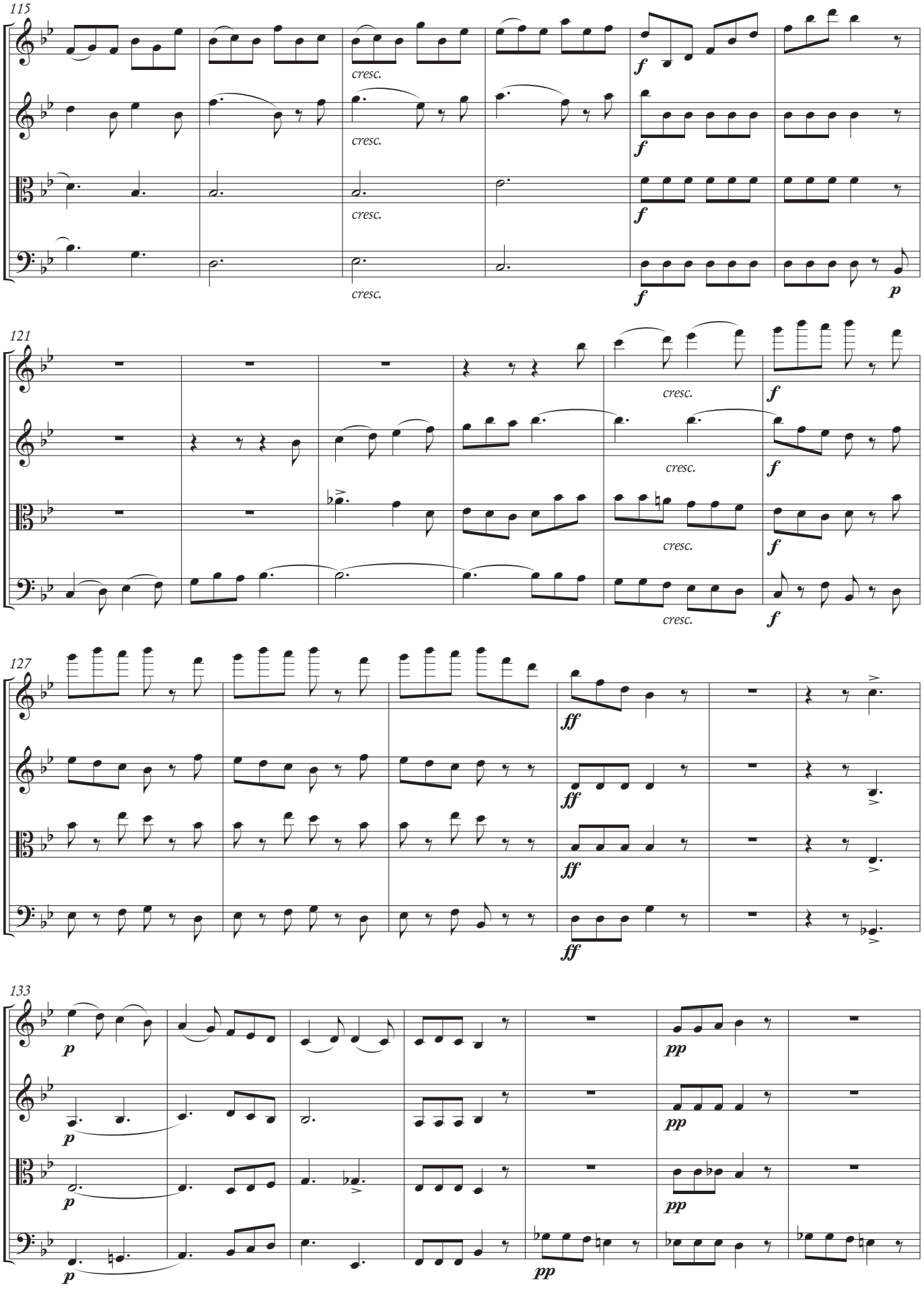
115
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.
f
f
f
f
p
121
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.
f
f
f
f
127
ff
ff
ff
ff
133
p
p
p
p
pp
pp
pp
pp

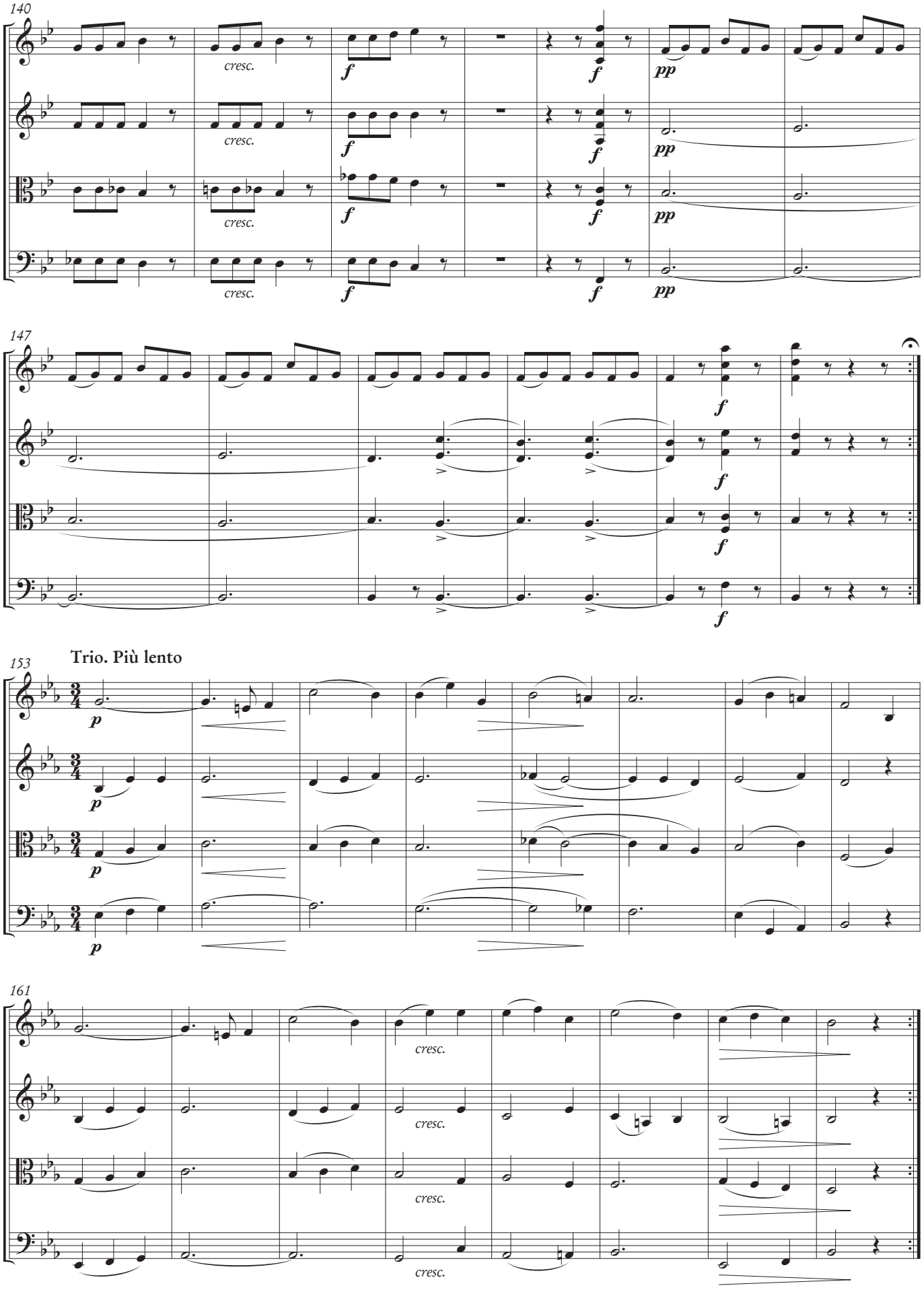
140
cresc.
f
pp
147
Trio. Più lento
153
161

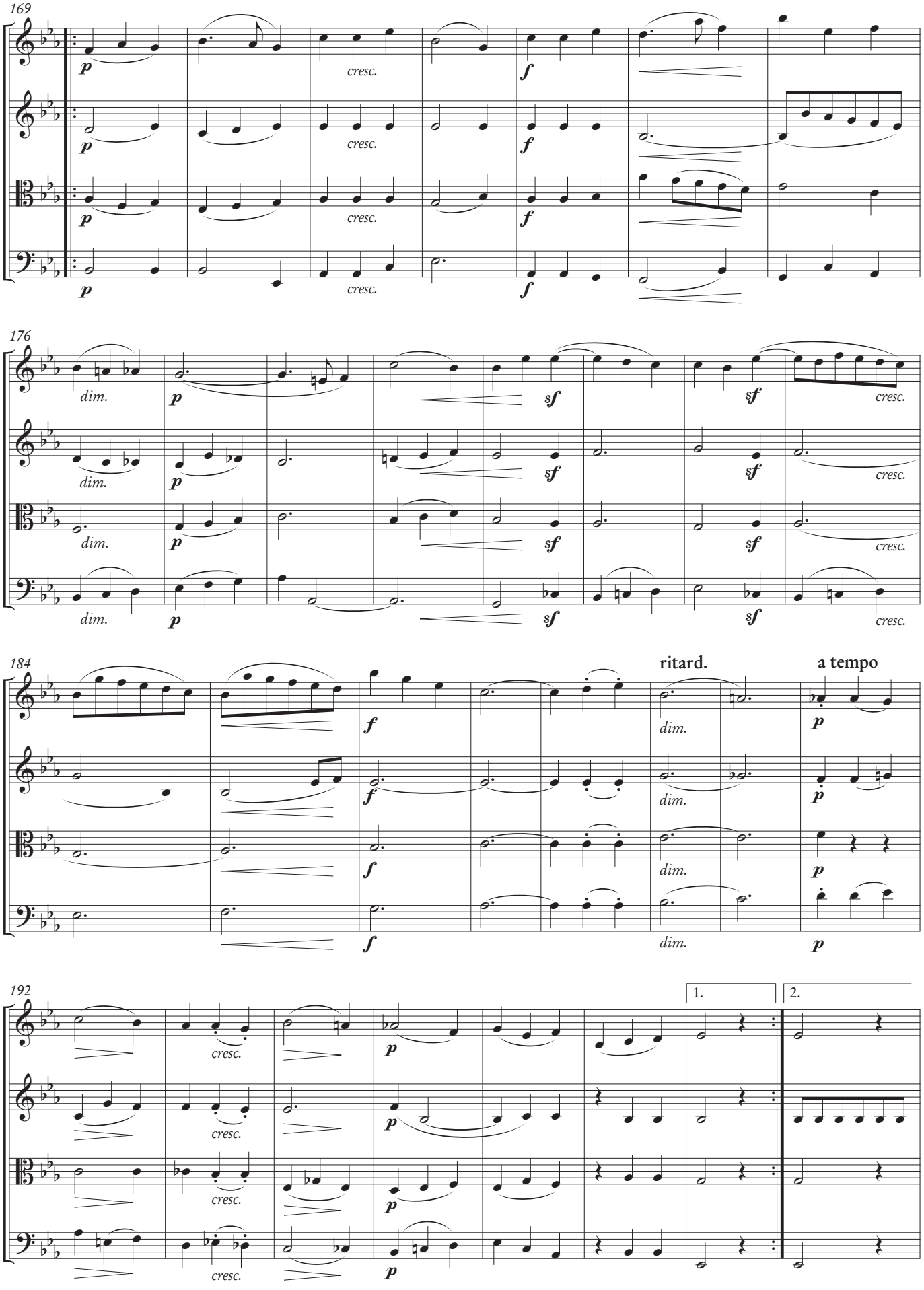
169
p
cresc.
f
176
dim.
sf
cresc.
184
ritard.
a tempo
192
1.
2.

Scherzo D.C.
senza replica

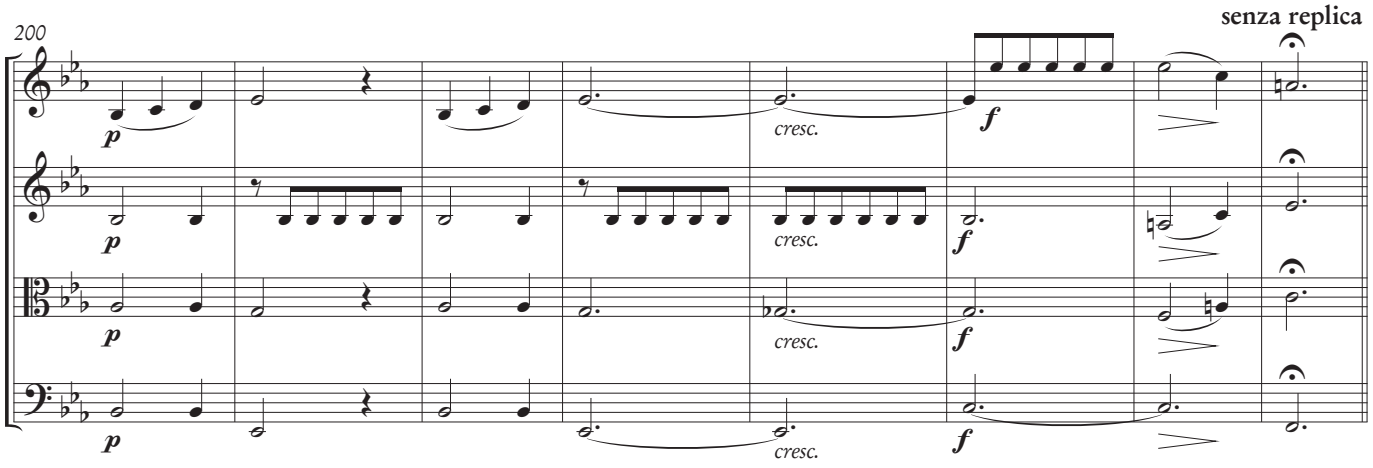

IV.

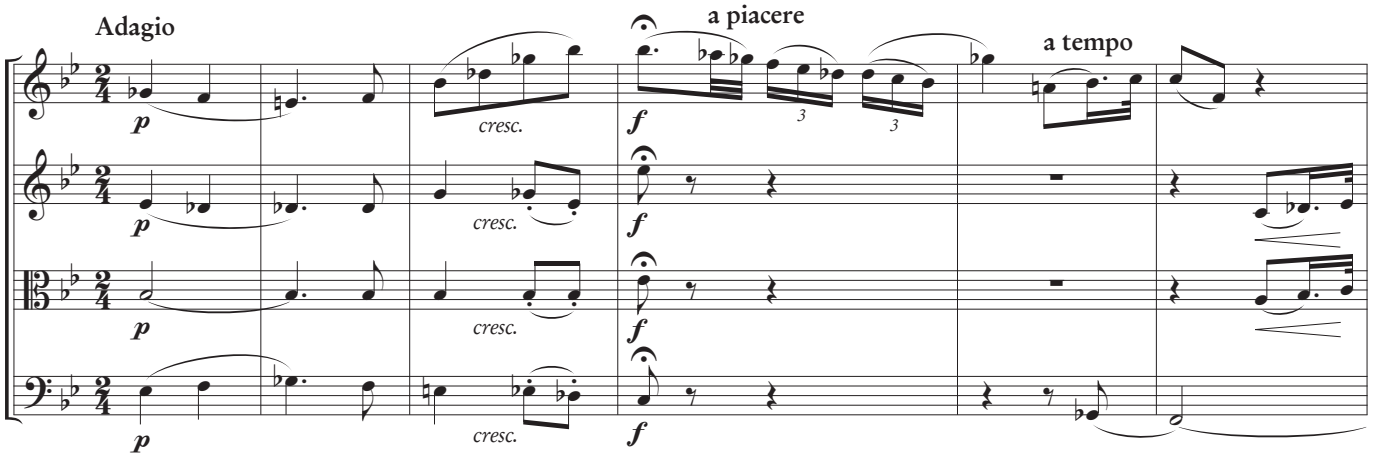

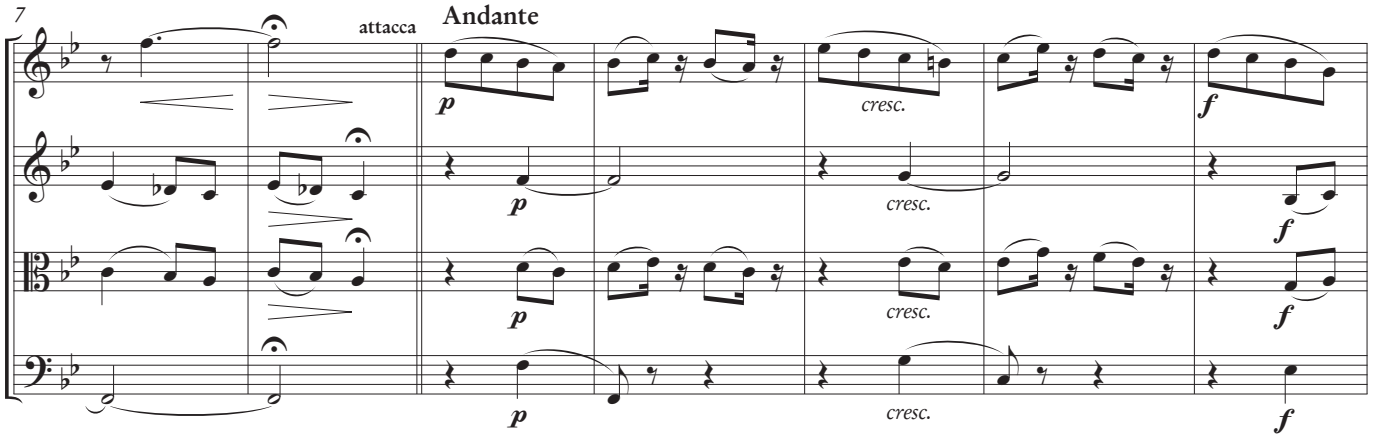

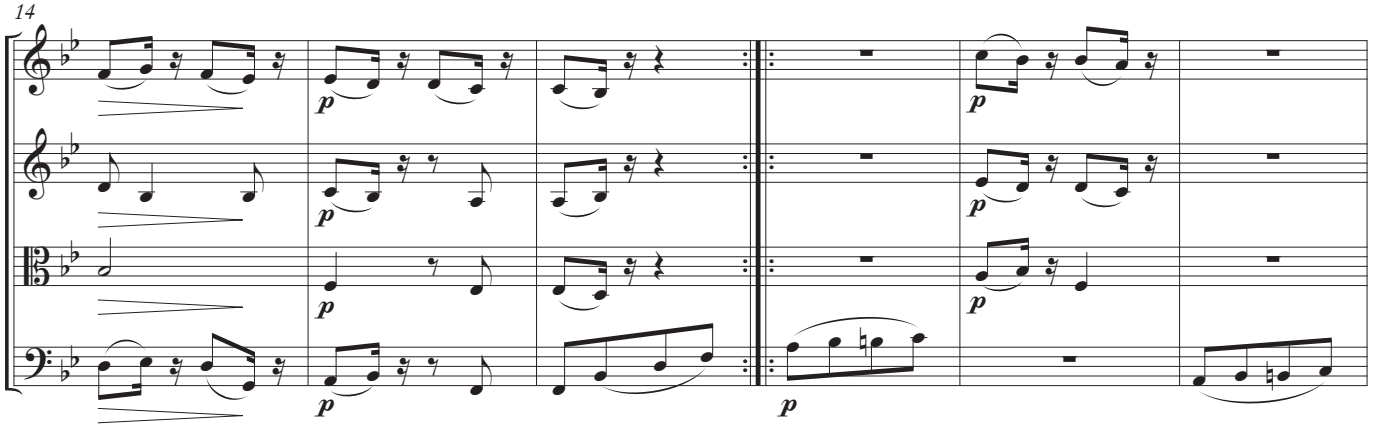

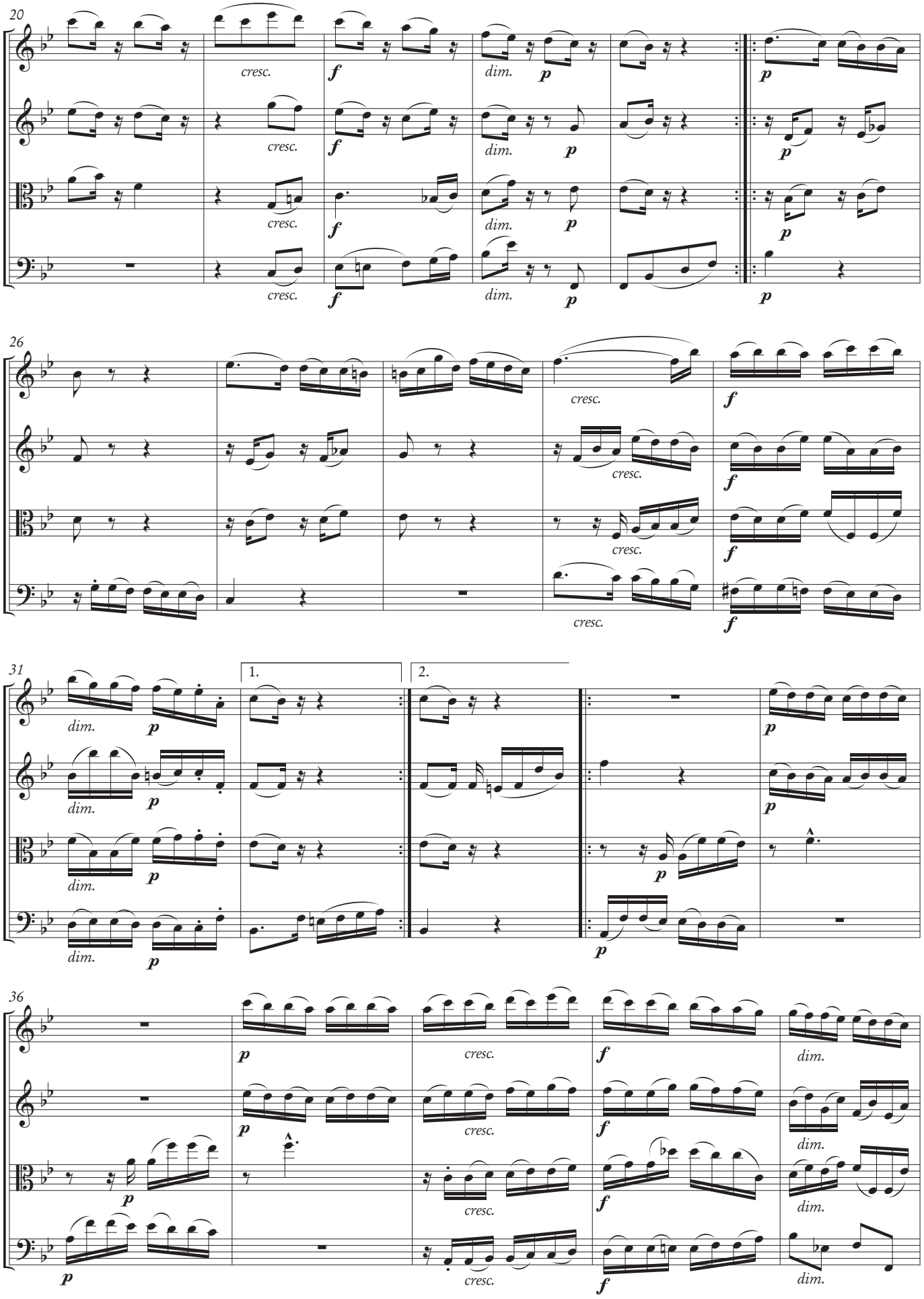
20
cresc.
f
dim.
p
26
cresc.
f
31
1.
2.
dim.
36

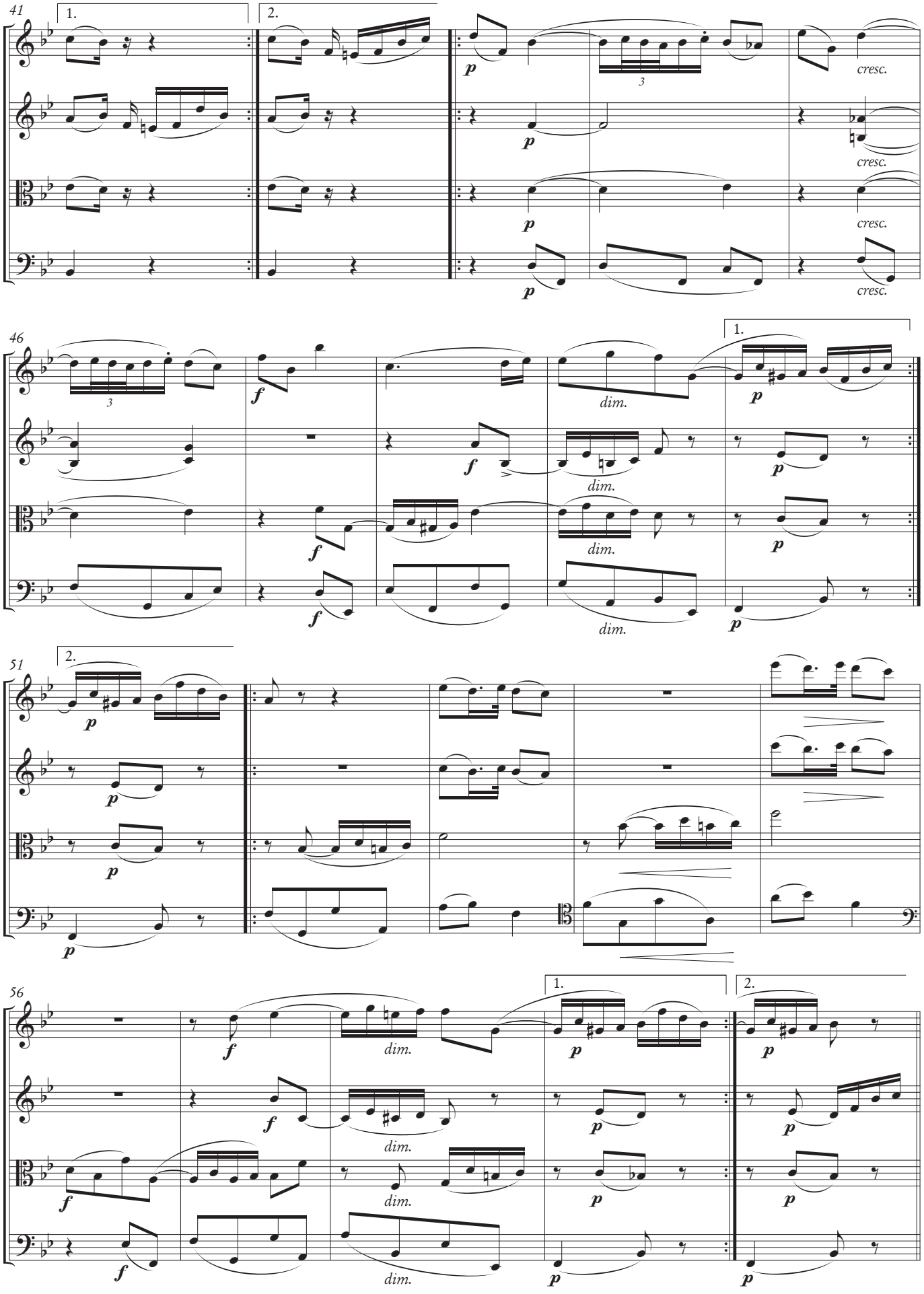
41
1.
2.
p
cresc.
46
1.
f
dim.
51
2.
56
1.
2.

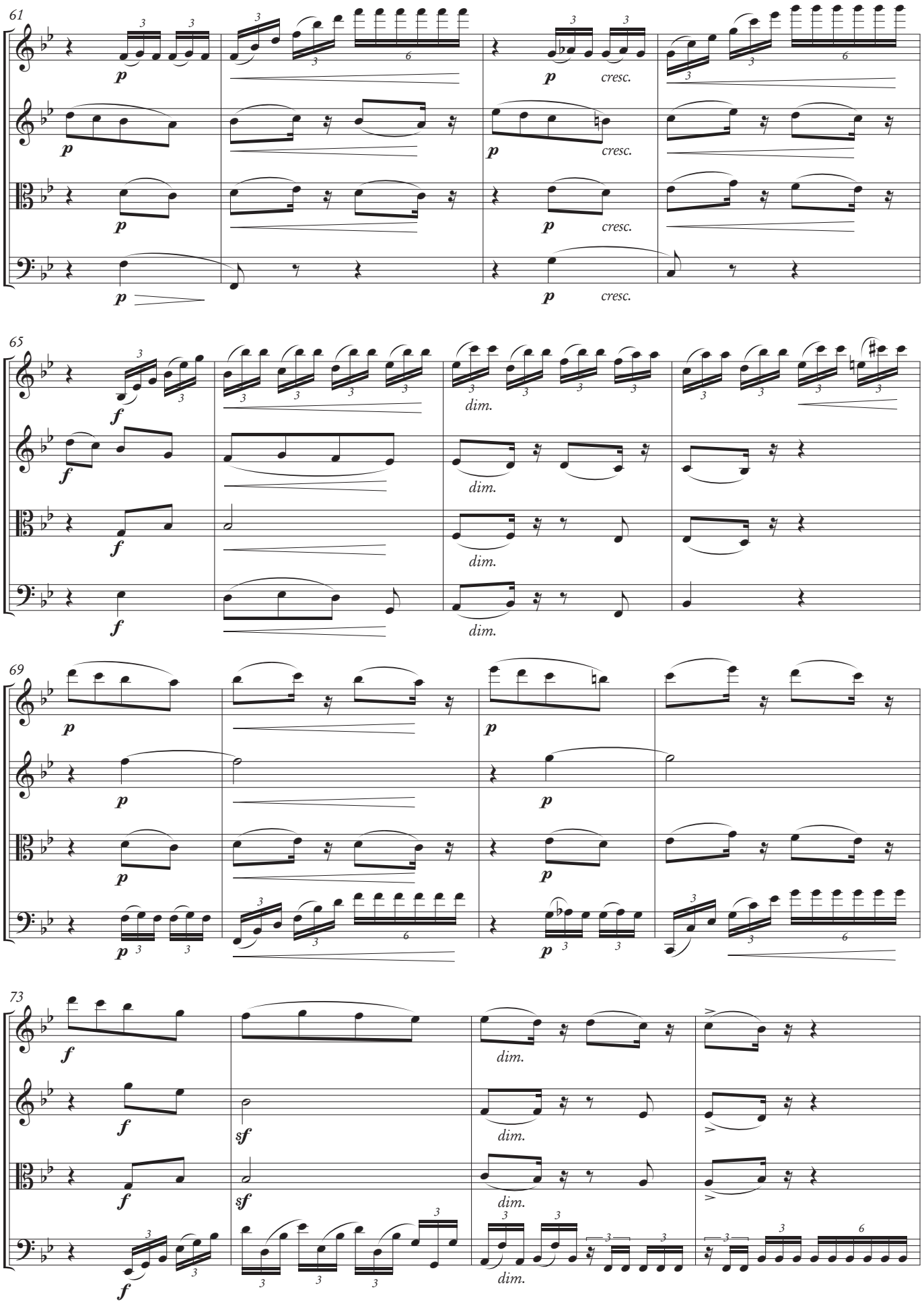
61
p
cresc.
65
f
dim.
69
p
73
f
sf
dim.

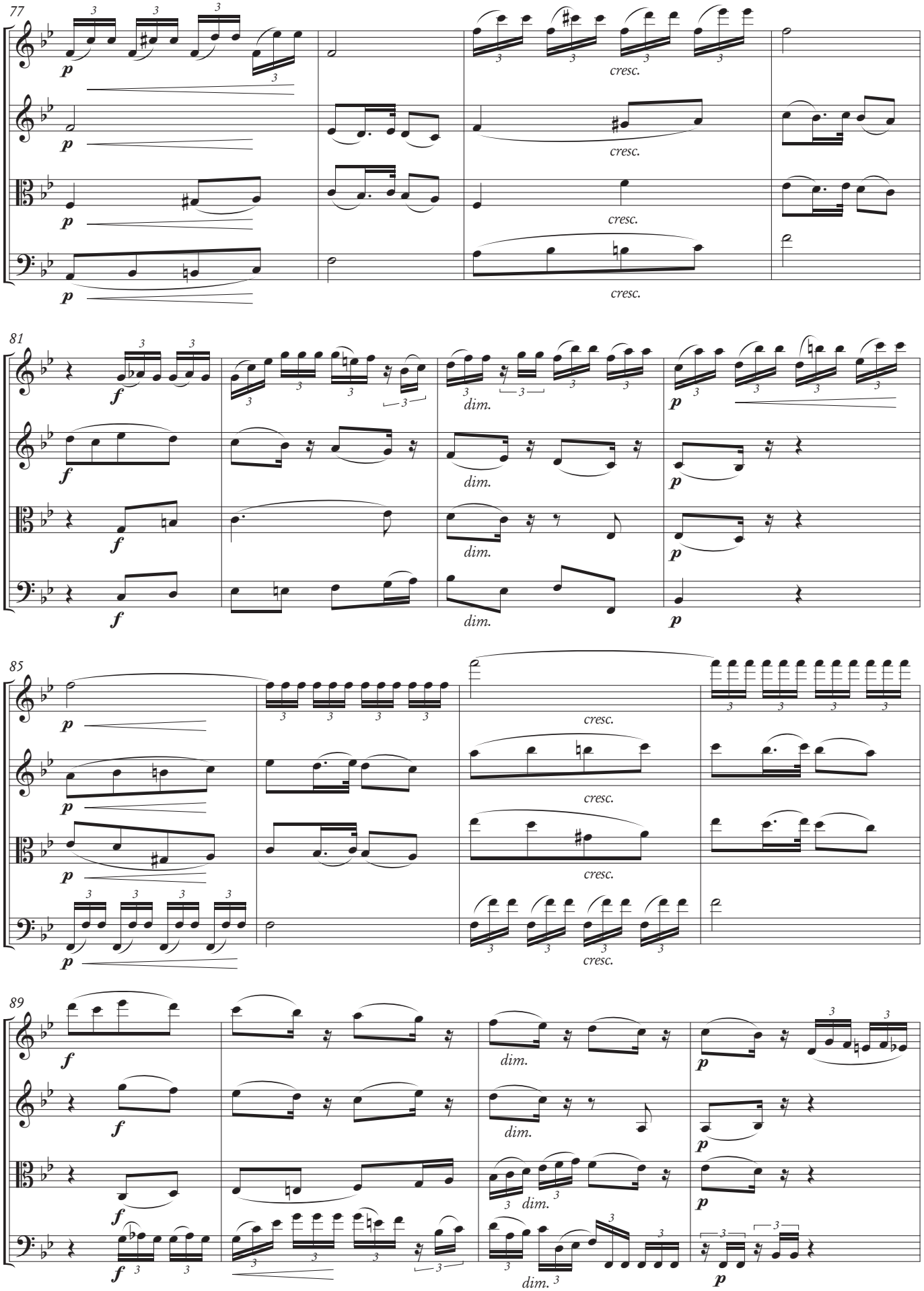
77
81
85
89
cresc.
dim.

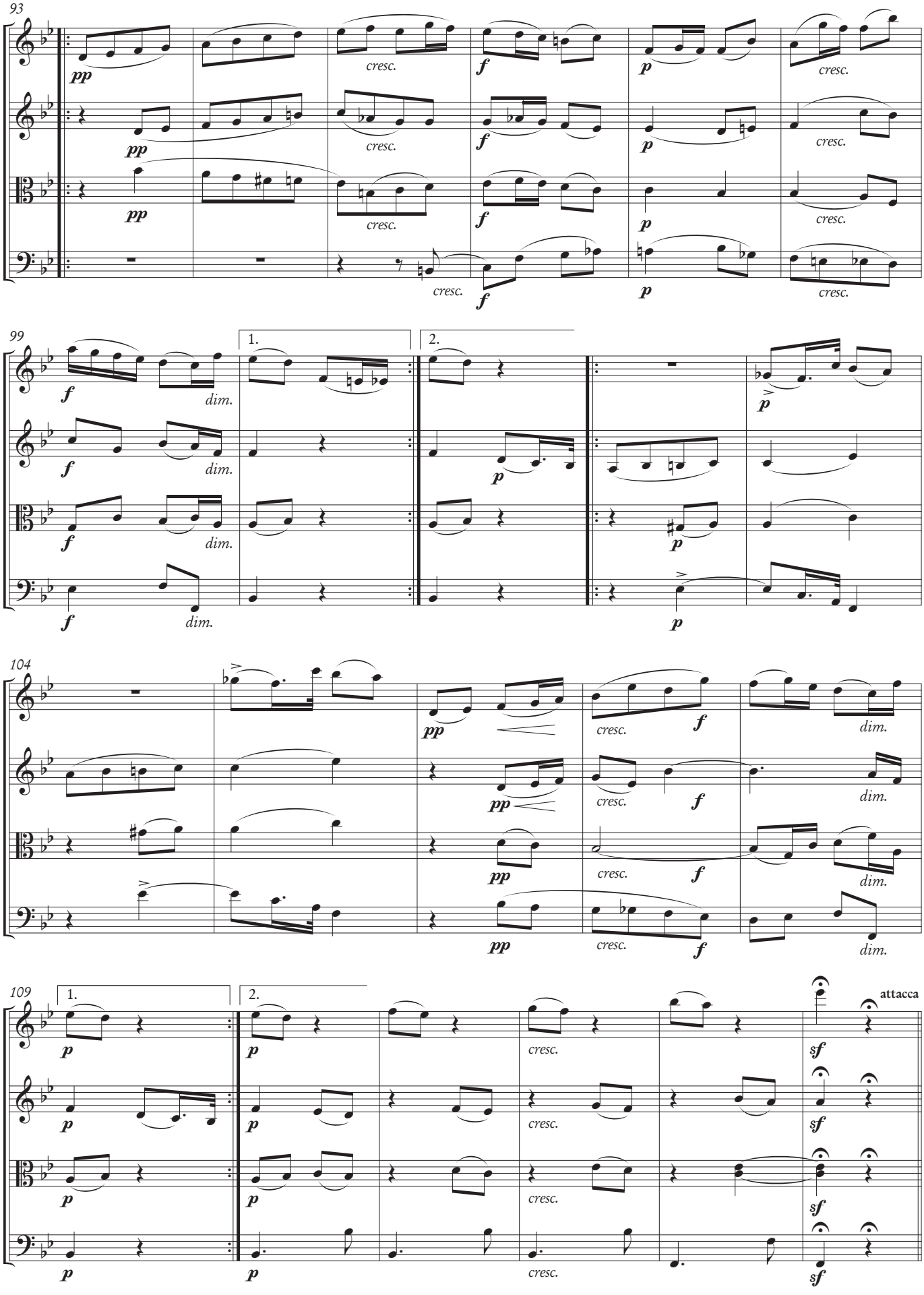
93
pp
cresc.
f
p
99
1.
2.
dim.
104
109
attacca
sf

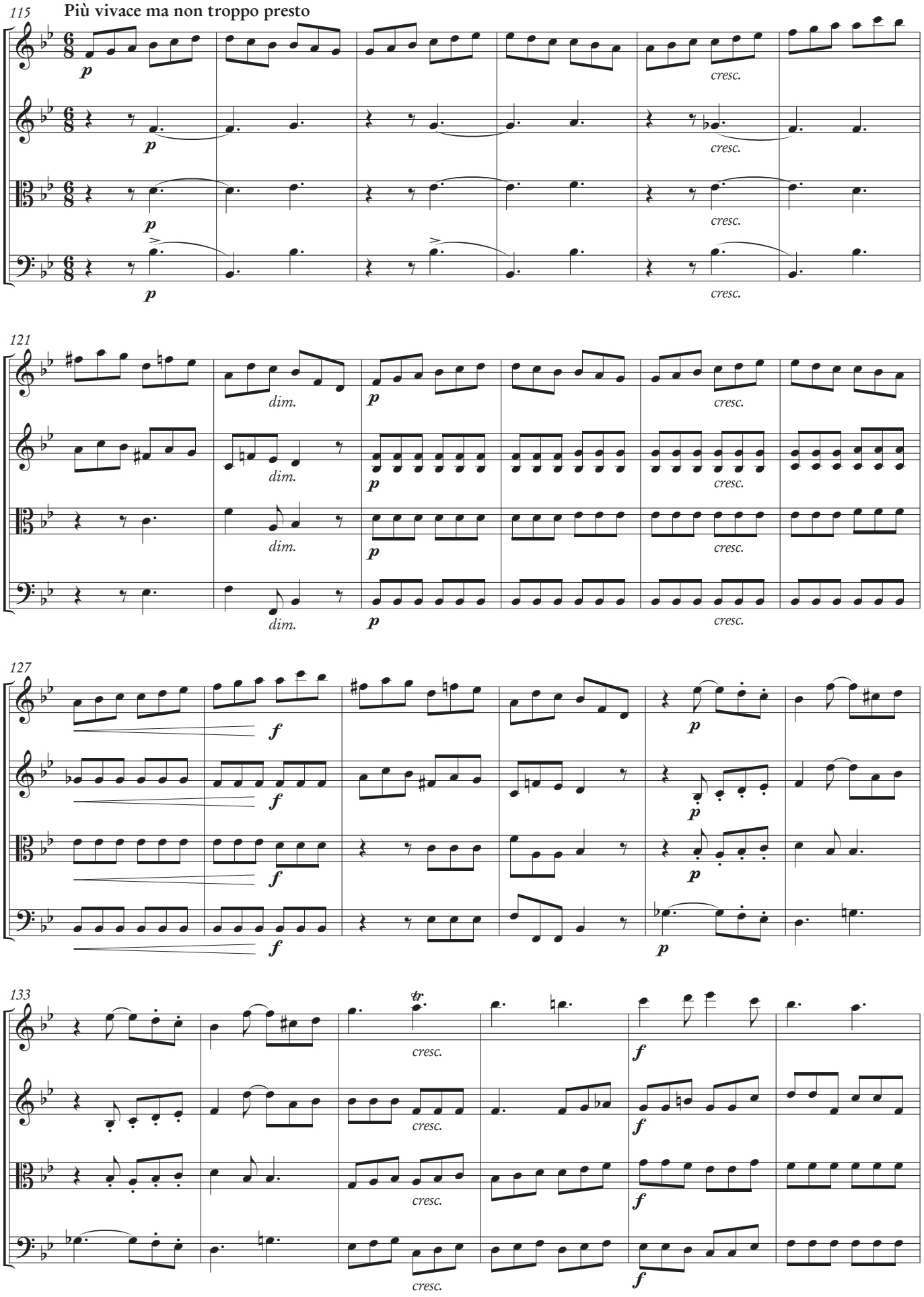
115
Più vivace ma non troppo presto
p
cresc.
121
dim.
p
cresc.
127
f
p
133
tr
cresc.
f

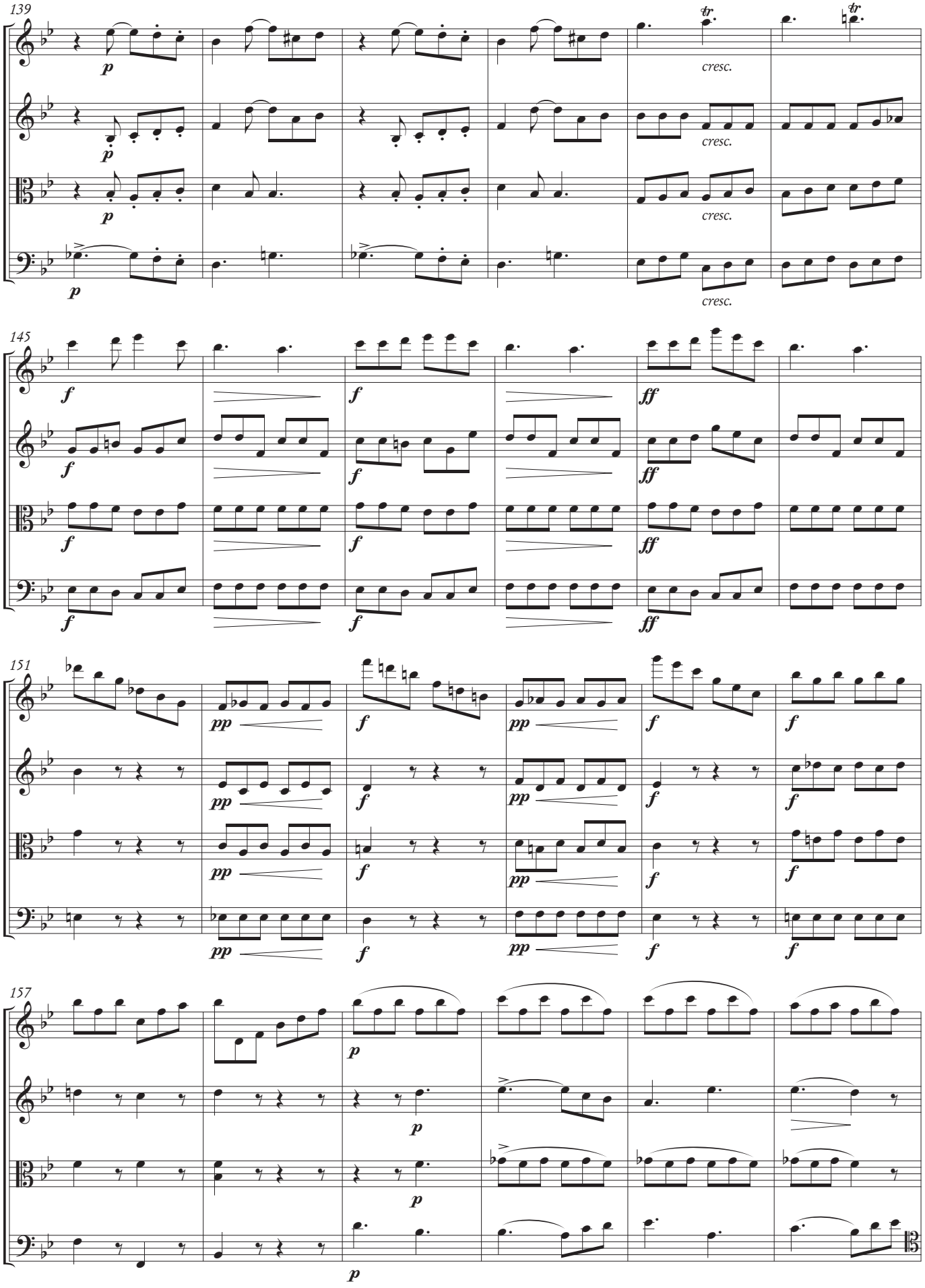
139
p
cresc.
145
f
ff
151
pp
157

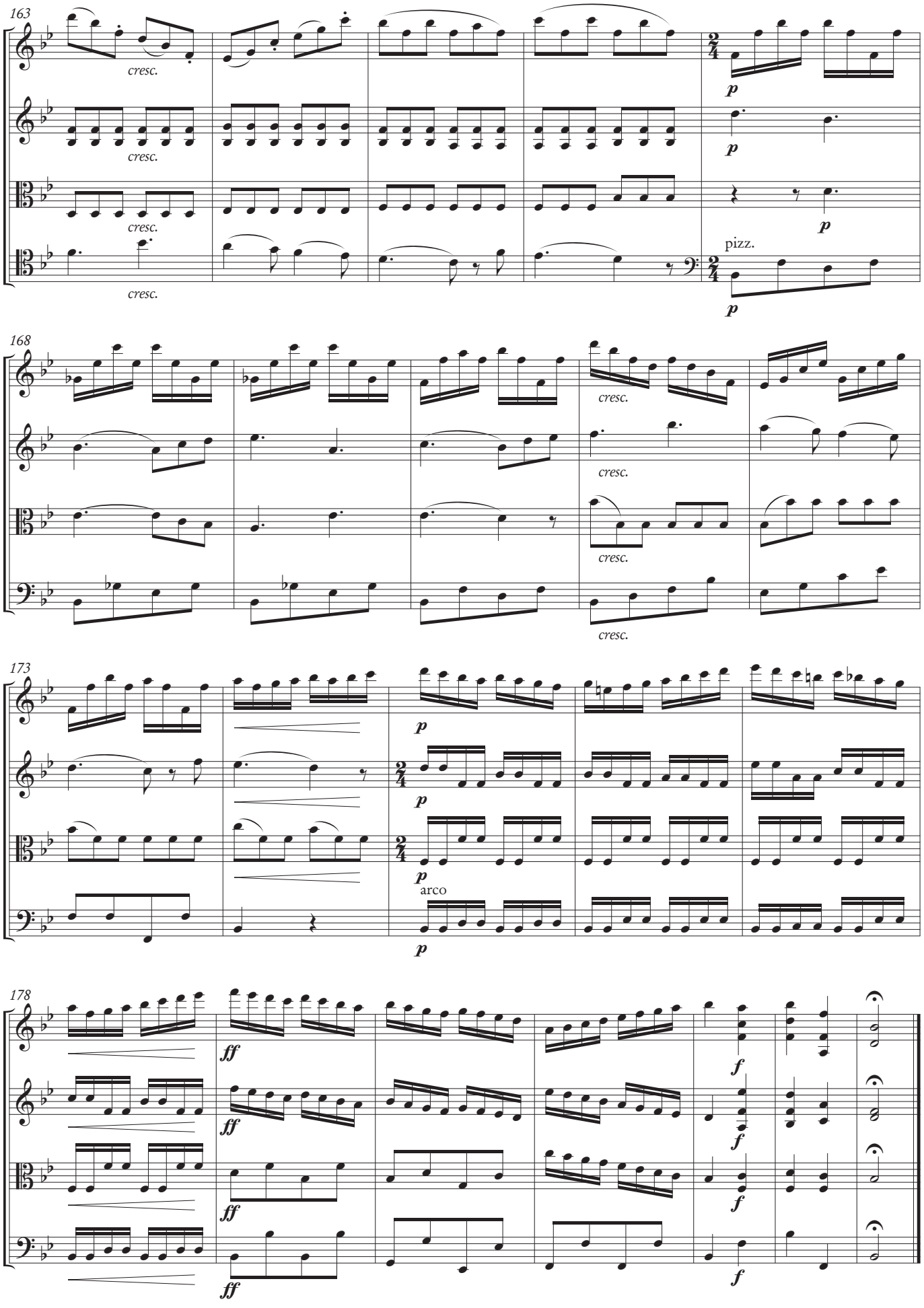
163
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.
p
p
p
pizz.
p
168
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.
173
p
p
p
arco
p
178
ff
ff
ff
ff
f
f
f
f

Adolf Fredrik Lindblad

Adolf Fredrik Lindblad (1801-1878) hade en komplicerad uppväxt och en lika ombytlig tid som ung vuxen. Född 1801 i Skänninge av en ogift mor kom han vid ett års ålder till en fosterfamilj, där hustrun var moderns moster. Efter inledande skolgång i Östergötland fortsatte han från 1809 i Stockholm, där modern då bodde och var gift med en skådespelare vid Kungl. Teatern. Efter styvfaderns död 1813 fick Adolf Fredrik Lindblad återvända till fosterföräldrarna som snart flyttade till Norrköping. Där fick han sin första skolning i musik: piano och flöjt.

Fosterfadern som var handlare styrde Adolf Fredrik Lindblad mot sitt eget yrke. Efter några år i fosterfaderns affär fick han 1818–19 arbeta vid ett skeppsklareringskontor i Hamburg. I denna stad fick Adolf Fredrik Lindblad viktiga impulser av tysk litteratur och musik.

Sommaren 1822 kom han till Bleckenstad utanför Mjölby för att undervisa gårdens döttrar i pianospel. En av dem, Sophie Kernell, skulle bli hans hustru. Där lärde han också känna en kusin till husets syskonskara, Per Daniel Amadeus Atterbom, en livsavgörande vänskap för Lindblad.

Genom Atterboms förmedling flyttade Lindblad till Uppsala, i första hand för studier i harmonilära för universitetets *director musices*, Johann Christian Friedrich Hæffner. Men han kom också in i stadens konstnärliga och litterära kretsar. Där fanns redan Atterbom, men också Erik Gustaf Geijer som skulle bli en annan nära vän. I denna miljö blommade Lindblad ut som sångtonsättare.

Sångkomponerande var tidigare liktydigt med att skapa sällskapsvisor. Den nyromantiska dikten gav tonsättarna nya utmaningar. Lindblads sånger är texttolkande och låter melodin och pianostämman föra en dialog. Från visans tid stammar dock Lindblads länge utnyttjade praxis att flerstrofiga dikter sjungs till samma ackompanjemang. Adolf Fredrik Lindblad komponerade över 200 sånger, varav en del skrevs för vännen Jenny Lind.

Med salongsvärdinnan Malla Silfverstolpe och Erik Gustaf Geijer for Lindblad 1825–26 via Köpenhamn till Berlin, där han tog lektioner i komposition för Carl Friedrich Zelter och i pianospel för Ludwig Berger. Via Zelter lärde han känna Felix Mendelssohn. Vänskapen med denne blev viktig och varade livet ut.

Tillbaka i Sverige slog han och hustrun Sophie sig ner i Stockholm. Där startade Lindblad 1827 en musikskola, vilken under lång tid skulle bli hans huvudsakliga inkomstkälla. Under Stockholmsåren skrev Lindblad sin enda opera, *Frondörerna* (1835), som emellertid inte blev någon större framgång. Han komponerade också två symfonier (1832, 1855).

Adolf Fredrik Lindblad tillbringade sina sista år på Lövingsborgs gård strax söder om Linköping, där dottern Lotten bodde. Han avled där 1878.

© *Gunnar Ternhag,* Levande musikarv

Stråkkvartetterna

Sammanlagt tio stråkkvartetter av Lindblad finns bevarade. Sju av dem har en gammal etablerad numrering 1–7 som ungefär, men kanske inte exakt, motsvarar deras kronologi. De tre återstående, som har lagts till med numren 8–10, är kronologiskt obestämbara. Alla kvartetterna är kompletta, förutom två: den sjunde saknar finalsats och den åttonde består enbart av en första sats. De två tidigaste av kvartetterna, nr 1 och 2, skrev Lindblad vid sin återkomst från Berlin i slutet av 1820-talet. Nummer 6 och 7 kan ganska säkert placeras i tonsättarens sena liv, då han hade flyttat från Stockholm till Lövingsborg i Östergötland.

Lindblads stråkkvartetter blev inte publicerade förrän 1911, drygt 30 år efter hans död, och då bara sex av dem. Troligen hade han själv inga tankar på någon utgivning. De tycks ha varit skrivna mest för anspråkslösa musikstunder bland vänner – dels i tidens salonger i Stockholm och Uppsala, dels i det så kallade Djurgårsbolaget i Stockholm, som 1849 förvandlades till Mazerska kvartettsällskapet. I den kretsen av yrkesmusiker och musicerande borgare var en av Lindblads vänner, tullinspektören Jonas Falkenholm, en centralfigur. Man kan tänka sig denne skicklige violinist som primarie när Lindblads kvartetter sattes på notställen. Traditionen att spela Lindblads kammarmusik har sedan levt vidare i Mazerska.

Kvartetterna rör sig alla stilistiskt inom samma område, med Haydn, Mozart och den tidige Beethoven som främsta förebilder. I nummer 1 och 2 fungerar cellostämman fortfarande till stor del som en passiv ackompanjerande basstämma, men därefter lyfts den upp som jämbördig deltagare i stämmornas samspel, i den tredje kvartetten till och med någon gång i diskantregister. De flesta av kvartetterna har på traditionellt vis en menuettsats, för det mesta i en variant där menuettens andra hälft utvecklas till ett långt och genomföringsartat parti.

Kvartetterna är professionellt skrivna, men Lindblad rör sig här inte riktigt i sin stilistiska framkant. Det är det diverterande som dominerar, ofta i en snabbt och lätt löpande diatonisk musik, som för det mesta men inte alltid är metriskt regelbunden. Han låter gärna en ständigt pågående följd av sextondelsrörelser vandra från den ena stämman till den andra. Ett drag av rastlöshet kan finnas i detta, särskilt märkbart i den femte kvartetten.

Lindblad, en av Sveriges främsta sångtonsättare, utvecklar en uttrycksfull melodik i de långsamma satserna. Och några gånger hittar man dessutom inslag av romantisk lidelse i kvartetterna, till exempel i sista satsen i den fjärde – den enda som går i en molltonart – och i musiken med beteckningen ”poco a poco agitato” i den sjunde kvartettens andantesats. Melodisk och rytmisk uppfinningsrikedom saknas inte heller hos Lindblad, något man kan se i den originella starten på tredje kvartettens sista sats, och han är inte heller främmande för relativt djärva modulationer, som i de femte och sjätte kvartetterna.

© *Anders Edling* Levande musikarv

Kritisk kommentar

Källmaterial
Utgåvan grundar sig på partitur i autograf (**A)**.
Det exemplar som använts som förlaga återfinns hos *Musik- och teaterbiblioteket* i Stockholm.

Kommentarer
I **A,** Vc i högt register, noterat en oktav högre, i G-klav, noteras i utgåvan som den klingar, i tenor-klav.

Många partier upprepas identiskt, men artikulationer, legato och dynamik följer inte likadant med. En takts eller sekvens första förekomst i en sats används i denna utgåva som modell för alla upprepningarna under respektive sats.

Accenternas storlek och placering i **A** varierar under hela verket. Den ofta inkonsekvent förekommande stora accenten, placerad under systemet eller notskaften, avser antagligen en mycket kort diminuendo som startar med accent. I utgåvan tillämpas endast den traditionella accenten.

Sats I, Allegro ma non troppo

TAKT	INSTR.	ANM.
39	vl II	*p* tillagt i a m vl I
39	vl II, vc	tillagt legato på slag 2 och 4 i a m vl I
54, 56	vc	*p* tillagt på sista 8-delen i a m övr. instr.
105	vc	arco tillagt på 3:e slaget i a m t.101

Sats II, Allegretto

2	vl II, vla, vc	*p* tillagt i a m vl I uppt.1
13, 15, 16	vl II, vla, vc	*p* tillagt i a m vl I t.12
40	vl I	tillagt legato jfr t.38-39
45	vc	*p* tillagt i a m övr. instr.
113, 115, 116	vl II, vla, vc	*p* tillagt i a m vl I t.112
118	vc	tillagt legato i a m vl I
164	vc	*dim.* tillagt i a m övr. instr.
169	vla	arco tillagt – spelsättet kräver det, saknas i **A**
181	vl II, vla, vc	*p* tillagt i a m vl I

Sats III, Scherzo. Allegro molto. Trio

1	tutti	arco tillagt (sats II avslutades pizz)

Sats IV, Adagio. Andante. Più vivace ma non troppo presto

35, 37	vla	detta tecken i **A** tolkas i utgåvan som marcato
61-67	vl II, vla, vc	dynamik tillagt i a m vl I
63	tutti	*p* tillagt i a m vl II t.71
95	vc	*cresc.* tillagt i a m övr. instr.
102-103	vl I, vc	*p* tillagt i a m vl II, vla
131	vl II, vla, vc	*p* tillagt i a m vl I

© *Cristian Marina,* Levande musikarv

Adolf Fredrik Lindblad

Adolf Fredrik Lindblad (1801-1878) had a complicated childhood and likewise an unsettled period as a young adult. Born in Skänninge in 1801 to an unwed mother he was taken in by a foster family, of which the wife was his mother's aunt, when he was only one year old. After starting school in Östergötland, in 1809 he moved to Stockholm to continue studying near his mother, who was married to an actor at the Royal Opera. After his stepfather's death in 1813, Adolf Fredrik Lindblad returned to live with his foster parents, who soon moved to Norrköping. There he received his first music lessons in piano and flute.

His foster father, who was a merchant, persuaded Adolf Fredrik Lindblad to follow in his footsteps. After several years at his foster father's business, Adolf Fredrik worked from 1818 to 1819 at a shipping discharge office in Hamburg. While working in Hamburg, Adolf Fredrik Lindblad encountered German literature and music, which would prove to be an important influence on his later career as a composer.

The summer of 1882 he arrived in Bleckenstad, on the outskirts of Mjölby, to teach the daughters at a country estate piano. One of the girls, Sophie Kernell, would later become his wife. He also became acquainted with a cousin to the siblings at the estate, Per Daniel Amadeus Atterbom, who would become an important life long friend.

With Atterborn's assistance, Lindblad moved to Uppsala in order to study harmony with the university's *director musices*, Johann Christian Friedrich Hæffner. He also came in contact with the city's artistic and literary circles. Atterbom already lived in Uppsala, as well as Erik Gustaf Geijer, who would become another close friend. Lindblad thrived as an art song composer in this environment.

In earlier times, song composition had been equivalent to writing popular drawing-room ballads. Later, with the advent of the neo-romantic poem, composers were provided with new challenges and opportunities. Lindblad's songs are settings of text to music and provide a dialogue between the vocal melody and the piano. For a long time Lindblad made use of the older ballad praxis of using poems consisting of several stanzas sung to the same accompaniment. Adolf Fredrik Lindblad composed over 200 songs, of which several were written for his friend the singer Jenny Lind.

Together with music salonnière Malla Silfverstolpe and Erik Gustaf Geijer, Lindblad travelled by way of Copenhagen to Berlin, where he took lessons in composition from Carl Friedrich Zelter and studied piano with Ludwig Berger. Through Zelter he got to know Felix Mendelssohn. This was the beginning of an important friendship which lasted for the rest of his life.

Returning to Sweden, he and his wife Sophie settled down in Stockholm. Lindblad started a music school there in 1827, which for a long time would be his main source of income. During his years in Stockholm Lindblad wrote his only opera, *Frondörerna* (1835), which was never successful. He also composed two symphonies (1832, 1855).

Adolf Fredrik Lindblad spend his final years at Lövingsborg's manor, just south of Linköping, where his daughter Lotten resided. He died there in 1878.

© *Gunnar Ternhag,* Levande musikarv
Transl. Martin Thomson

The String Quartets

All in all, there are ten Lindblad string quartets in existence. Seven of them have an old established numbering from 1 to 7, which roughly, but perhaps not exactly, matches their chronology. The last three, which have been assigned the numbers 8 to 10, are of indeterminable chronology. All but two of the quartets are complete: the seventh is lacking a final movement and the eighth comprises only the first. The two earliest, numbers 1 and 2, were composed by Lindblad on his return from Berlin at the end of the 1820s. Numbers 6 and 7 can with some measure of certainty be pinned down to the composer's late period, after he had moved from Stockholm to Lövingsborg in the province of Östergötland.

Lindblad's string quartets remained unpublished until 1911, 30 years after his death, and even then it was only six of them. It is likely that he himself had no intention to publish and seemed to have conceived them mostly for recitals amongst friends either in the salons of Stockholm and Uppsala or in Stockholm's 'Djurgårsbolaget', which in 1849 became the Mazer String Quartet Society. A central figure in this circle of professional musicians and musical bourgeoisie was Lindbland's friend, customs officer Jonas Falkenholm. One might imagine this talented musician as lead violin when Lindblad's quartets were placed on the music stands. The tradition of playing Lindblad's chamber music has since lived on with the Mazers.

Stylistically, all the quartets occupy the same musical space, modelled particularly on Haydn, Mozart and early Beethoven. In numbers 1 and 2, the cello line serves largely as a passive bass accompaniment, but subsequently it is elevated as an equal voice in the polyphonic weave, in the third quartet even at times in the treble register. Most of the quartets have the conventional minuet movement, usually with a second half that becomes an extended, quasi-development section.

While the quartets are professionally written, Lindblad is not exactly pushing any of his stylistic boundaries. Their diversionary element dominates, often as rapid, cantering diatonic music that is mostly, but not exclusively, metrically regular. He is also happy to allow a continual sequence of semiquavers drift from one voice to the next. There is a restless quality to this, one that is especially salient in the fifth quartet.

Lindblad, one of Sweden's foremost composers of songs, develops in the quartets an expressive melodic language in the slow movements, at times with noticeable accents of romantic passion, such as in the final movement of the fourth – the only one in a minor key – and in the passage marked 'poco a poco agitato' in the andante movement of the seventh. There is no lack of melodic and rhythmic inventiveness in Lindblad either, as can be seen in the original opening of the last movement of the third quartet, and is he no stranger to relatively bold modulations, as evident in the fifth and sixth.

© *Anders Edling,* Levande musikarv
Transl. Transl. Neil Betteridge